

IES 9

(Presentació de l'estudi)

Com definiríeu l'absentisme, no tu personalment, sinó el centre?.

- És que és un tema molt complicat. Nosaltres considerem absentista aquella persona, aquell nano, que falta sistemàticament y amb una absència important. Llavors, dins d'aquesta tipologia hi ha una bifurcació: hi ha l'absentisme diguem per part de l'alumne, que hi ha un desconeixement de la família, i després hi ha l'absentisme impulsat, conegut, protegit per part de la família. En tots dos casos, tan en el primer com en l'altre, la incidència no és que sigui especialment important, no és un gran nombre d'alumnes. No et sabria dir un percentatge, són casos molt concrets. Nosaltres aquests casos els tenim estudiats, en principi intentem detectar-los. El director anterior va fer una graella amb tot una sèrie de casos, no només d'absentisme sinó d'altres, però també d'absentisme. llavors, en principi estan "controladets". Però aquests casos que a vegades ja tenen aquest referent d'absentisme; també és cert que el problema es viu de forma diferent depenent del nivell de l'alumne. Una cosa és el primer cicle, una altra cosa diferent és el segon cicle, y una altra cosa molt diferent és el batxillerat. Al batxillerat no es considera especialment...

- Des del punt de vista de l'estudi és primària i secundària.

- Ho dic perquè al batxillerat, quan hi ha absentisme, li recordes a l'alumne que el batxillerat no és obligatori i que es defineixi, que si ho vol deixar que ho deixi, però ja és un altre problema, ja no és això. Al primer i segon cicle el problema és que el referent del BUP, de la FP i de l'ESO és molt nou encara, i llavors(...) Hi ha una sensibilitat quan es tracta de primer cicle, i el control més estricte es fa al primer cicle. Al segon cicle no és que es baixi la guàrdia, però sí que hi ha més possibilitats de negociar, de tractar d'arribar a un acord. Perquè és una edat molt típica en la que la gent comença a fer tonteries, comença fer campanes... És un moment de canvi, de crisi molt forta, i llavors aquí has d'entrar en un joc molt especial, i això depèn també de la persona adulta. I clar, aquí t'arrisques sempre, però és que, en part, jo crec que ho has de fer, t'has d'arriscar. No pots fer gent lliure si no es dóna la possibilitat que ells analitzin el que fan, i que de tant en tant facin alguna errada.

- Parla'm una mica del primer cicle, que dius que hi ha més control. Com ho feu?

- A la primària... a veure, al primer cicle de l'ESO els hàbits són molt semblants a la primària, a les escoles d'EGB, perquè sobretot hi ha el professorat procedent de l'antiga EGB que s'ha incorporat al primer cicle, que ja tenen això una mica per la mà, en general. La gent que tenim aquí en principi ho té molt per la mà.

- Y qui passa llista. Passeu llista?

- Sí, es passa llista a cada classe. El problema que tenim és la diversificació, és a dir, les variables. Això és el més difícil de controlar, estem estudiant sistemes. La nova cap d'estudis està investigant el tema i ja ha contactat amb una persona amiga seva que té un sistema informàtic, la qual cosa vol dir que hi ha una persona que s'ha d'encarregar cada matí només d'això.

- Quans crèdits variables tenen, els nanos?

- A veure, primer en tenen molt pocs: en tenen un al primer trimestre, dos al segon trimestre i tres al tercer trimestre. Però ja no només els variables, o sigui, la cosa és que al primer cicle la qüestió de l'absentisme és més delicada. La incidència és molt més baixa, però també és més acusada, els casos són més greus, diguem. Llavors canta més. Al primer cicle les campanes són molt evidents, pràcticament no n'hi ha gaires. Campanes, campanes, és a dir campanes de faltar a classe i que ningú ho sàpiga. Les campanes aquelles dels nens que fan de "cangurs", les que vulguis. Però n'hi ha alguna, hi ha algun cas, però una esporàdicament també... vull dir que tampoc ens podem posar... algú pot tenir un problema i quedar-se a casa a cuidar el germà i no sé què... Però això, que passi un o dos dies mira, és igual, el problema és quan es converteix en un hàbit, no? Al primer cicle no hi ha especial incidència, els casos que hi ha són això, casos molt concrets i que ja es tenen com a casos d'absentisme endèmic, a veure si m'entens.

- *Al primer cicle, el control el fa el professorat quan acaba l'assignatura?*

- Sí. Hi ha una llista que la porta el delegat o delegada, y aquesta llista (sobretot els de comuns, eh?), i aquesta llista es passa cada classe. Llavors el tutor en principi és l'encarregat de buidar aquesta llista, perquè és clar, si algun nano falta i li presenta un justificant, en principi aquesta falta es dona per justificada, o almenys notificada. El tutor és el que fa el buidatge i el que s'encarrega de detectar quina incidència té això, si és una pràctica habitual, si és...

- *Què fan, un buidat setmanal, mensual...?*

- En principi ho fan setmanalment, però en això no som massa estrictes, deixem una mica de marge al tutor o tutora.

- *Però el control de l'assistència és estricta, o també hi ha un cert marge del tutor?*

- En principi es vigila, perquè és molt evident, és el que dèiem. Si un nano falta molt, es nota a totes les assignatures. Els tutors que tenim, en principi ho controlen força, i si falta algú, sobretot al primer cicle, es truca a casa.

- *Al mateix dia, a la setmana...?*

- Depèn. A primer cicle acostuma a fer-se al mateix dia, perquè és més... tens la sensació (suposo que és la psicologia aquella que t'he dit abans) que són més nens, i als catorze és quan entra el factor aquell de "que te he pillado", però mira, no ho tornis a fer i no passa res. A vegades funciona, a vegades no, no se sap mai, vull dir que això no és una ciència exacte.

- *I al segon cicle, dels catorze als setze, també hi ha un control?*

- El mateix control, però aquí el problema és... mira, hi ha molts problemes. Primer, hi ha el problema de les rutines per part de la persona tutora, és a dir, no és semblant, en molts casos, la rutina de la gent docent de primària que de la gent que ve de secundària.

- *Quanta gent teniu que procedeixi de primària?*

- Deu ni do. A veure, ara mateix no sabria dir-te si són cinc o sis persones, o potser més.

- *Quanta gent hi ha a l'escola?*

- Ara som vint-i-cinc. Però vaja, els tutors de primer cicle són tots procedents de primària, i el major nombre d'hores de primer cicle els fan ells.

- *I a secundària, la rutina no deu ser la mateixa, no?*

- No, tot i que tampoc em queixo excessivament, la gent està molt bé amb tot això. És que és un món una mica complex, també és diferent la gent que ve d'una FP que aquell que ve 'un COU, no?

- *Aquest és un centre...*

- Això és un centre de nova creació, portem quatre anys fent això. Abans era d'EGB, el que passa és que hi ha hagut una certa continuïtat...

- *Abans era d'EGB?*

- Sí, era CEIP Roger de Flor. S'estava extingint, o sigui, quedava un setè i un vuitè, quan van arribar. O sigui, quan vam començar l'ESO, hi havia un vuitè aquí a la casa i dos tercers. I a partir d'aquí ja es va fer el canvi, el que passa és que la persona que hi havia del centre hem aconseguit que es quedi, de moment està amb nosaltres. És la Dolors, que és la secretària del centre, i això ha donat una continuïtat molt interessant.

- *Parlaves de que l'antic director havia fet com una espècie de graella per registrar l'absentisme?*

- Sí, però no només de l'absentisme. És una graella per utilitzar-la a la Comissió Social. Aquí hi ha absentisme, hi ha casos especials, etc. Però és evident que l'absentisme clar, quan es converteix en un cas d'absentisme d'aquests que t'he dit, molt dur o sigui, absentisme de veritat, no campanes sinó absentisme, llavors es passa a la Comissió Social.

- *Teniu algun sistema per quantificar el trànsit de la primària, l'absentisme?*

- No, no ho fem quantitativament, perquè fer-ho quantitativament comportaria una paperassa brutal i una sistematització una mica burocràtica del tema. Llavors es perd la possibilitat de fer-la més humana, i jo diria que més educativa. Clar, evidentment tot sistema té les seves avantatges i desavantatges, però bé. Jo crec que si es tracta de formar persones has de fer-ho així, perquè sinó estàs formant gent en un sistema quadriculat del que fàcilment es poden sortir. Primer cicle potser sí que és interessant de fer-ho més taxatiu, però també clar, s'ha de dir que a primer cicle es fa menys, no ens enganyem. Hi ha menys campanes, hi ha menys de tot això, ells mateixos tenen aquesta consciència una mica. La cosa canvia a segon cicle, y el curs de trànsit és el tercer, de tercer i quart, per molts factors.

- *A tercer es dispara l'absentisme?*

- No, jo tampoc ho crec que sigui a tercer, sobretot és a quart, perquè coincideixen aquí molts factors: l'edat, les perspectives...La crisi forta es produeix a quart. A tercer és una mica el descobriment lo de l'adolescència forta i tot això. Jo crec que a quart és quan comencen els problemes de veritat, és perillós perquè molts "tiren la toalla". Aleshores quan acadèmicament ja passes de tot és molt difícil de mantenir-se en un centre perquè clar, s'avorreixen, i intenten marxar. De vegades es generen situacions...o bé marxen y aleshores es produeix l'absentisme o bé es queden i aleshores es produeixen problemes d'un altre tipus, disciplinaris, aleshores és quan tenim el "show". Estem mirant allò de (...) al començament hi havia l'idea de que han d'acabar el quart, i ara només es tracta de que facin setze. A partir de quan fan setze anys, intentes buscar algun tipus de sortida per aquesta gent. Perquè també és llàstima que marxin al carrer, no és massa interessant. Com sembla que hi va haver una oferta, molt càdica, però hi va haver una oferta, s'intenta buscar alguna cosa que els pugui agradar.

- *D'aquest buidat que feu amb el tutor de la classe, guardeu un registre que es pugui consultar?*

- Totes les llistes.

- *Però buidat de faltes?*

- Els buidats a vegades els fan ells. Hi ha una persona que ho feia a segon cicle, el problema que té és que les llistes de comuns són més o menys controlables. El problema que tenim és amb els variables, que és un caos. Controlar els variables és un merder, aleshores s'exigeix una disciplina per part del professorat que no sempre es compleix. El problema és el sistema,

sobretot, i els alumnes ho saben, tenim la impressió que als variables ens "prenen el pèl".

- *Però de fet als variables normalment per sí sols no són els que els hi deuen interessar més o no?*

- No, no sempre. Hi ha variables d'ampliació de molta teca i no els interessa, tot el contrari. Ells ho veuen tot com a matèria. Tenen una espècies d'aversion generalitzada contra el que és estudi

- *Quin tipus de crèdits variables oferteu? aquí la oferta és diversa, no? a cada institut?*

- Sí a cada institut...el que passa és que la tendència a que sigui el més semblant possible entre els instituts. És per això que hi ha els variables cada dia més tipificats, és a dir aquells que tu tens el títol i t'has d'ajustar suposadament a això que diu al segon nivell de concreció, que et donen de variable, de programació en principi.

- *I són variables no acadèmics?*

- Hi ha de tot, això també depèn del professorat, tu ho pots fer més acadèmic o més pràctic depèn de l'enfoc que li donis. El problema que hi ha són els variables, i també el problema que hi ha són les vuit del matí.

- *I l'horari també és un problema?*

- Sobretot a les vuit.

- *Perquè a les vuit del matí hi ha un major absentisme?*

- És una cosa...

- *I això, a tercer i quart que no tenen l'hàbit d'aixecar-se?*

- A primer cicle només entren un dia, els de segon, a les vuit. La resta entra a les nou. No hi ha aquest problema, només tres o quatre nanos però que ja són problemàtics per altres històries. És a dir coincideixen les coses, de vegades no només és l'absentisme, hi ha més coses. Però a tercer i quart, sobretot a quart és una cosa...és que coincideixen tots aquests factors. La gent ja està desmotivada, no té ganes de fer res, i després diuen que de vegades els de casa "se duermen", és una lluita impossible. Sí, si perquè només tens mecanismes una mica coactius i no els pots...

- *Perquè no teniu joc als instituts per canviar l'horari i per exemple començar a les nou? A vosaltres l'horari us ve determinat pel Departament?*

- No exactament, no. Tu pots fer-lo com vulguis, L'has d'aprovar pel Consell Escolar i ja està. El problema és que després no et donen les hores. Si entres a les nou y desplaces l'horari, significa que a la tarda surten a les sis, i aguantar-los a la tarda fins a les sis seria morir..."Ens matem tots". A les tardes, no ens enganyem, l'aprofitament acadèmic si es fa des de les nou fins a les onze. A partir de les onze aleshores hi ha una mica de resistència, hi ha dies que funciona i hi ha dies que no, i a les tardes oblidate'n.

- *Però no vénen totes les tardes, no?*

- No, però vénen tres, per llei.

- *Tres, per llei? i quin horari fan?*

- De tres a cinc. El primer any fèiem de tres i mitja a cinc i mitja, em penso. Però aquesta mitja horeta...és que les tardes són terribles, són terribles...

- *I vénen? perquè molts deuen anar a dinar a casa? Perquè a secundaria ja no hi ha menjador ni res, no?*

- Molts dinen a casa.

- *Així no hi ha ningú que tingui menjador*

- Aquí?

- *Als Instituts*

- Sí aquí hi ha menjador, perquè vénen a dinar els del Sant Jordi, d'aquí dalt. I al final van decidir que...En comptes de traslladar la cuina i tot això, van decidir renovar-la i la van deixar. Aquí hi ha menjador el que passa és que no es queden gaires nanos.

- *I el fet aquest de que la major part vagin a dinar a casa, després tornen a les tres trenta?*

- Sí tornen, el que passa és que també afaforeix a l'absentisme, més que l'absentisme és la campana, la campana estratègica, estudiada. No són burros, eh! Els de quart, es nota...

- *Com l'estudien la campana, vull dir en aquella assignatura que saben que tal...*

- És molt fàcil fer campana, una tarda amb variable. Estem tots fets caldo, és fàcil. Això no vol dir que ho facin tots, ni molta gent ni res, però de tant en tant aquestes campanes, allò que de tant en tant fan campana, algú, acostumen a ser a la tarda. La qual cosa és normal, jo és que ho veig claríssim. A les tardes es fan perquè...mira tenim aquest protocol muntat, la feina també està muntada per la major part de la gent, ens va molt bé que els tinguis aquí, i ja està. Jo assumeixo això, però assumeixo també que de seixanta minuts...això és impossible, de cinquanta minuts de classe igual són vint minuts fas. La resta és aguantar el que puguis i ja està. Les tardes són això. I en canvi recordo que el primer any feiem dos tardes i després per llei no menys de tres tardes lectives. Per a mi perfecte, que les posin totes...

- *Fa anys que estàs aquí a l'escola, quatre anys té l'escola...*

- Des de que va començar.

- *En aquests quatre anys, va començar fa quatre anys amb tercer d'ESO, no?*

- Sí

- *Quina perspectiva tens tu de com ha anat variant aquests quatre anys el tema de l'absentisme, si es que ha anat variant?*

- Es que al ser una escola nova de creació tampoc tinc referència d'haver canviat molt. M'imagino que si això hagués estat un Institut de BUP i de sobte s'hagués convertit en un Institut de ESO, tindria més referents.

- *Perquè com a centre de primària tampoc no estaves de professor?*

- No. Però vaja tractant-se d'un barri com és, que tampoc és que sigui especialment caòtic, però és un barri problemàtic, relativament problemàtic, tot i que s'està regenerant força.

- *Aquest Institut agafa fonamentalment...*

- Agafa el barri 3 que estava patint una mica, una espècie de desertització i s'està intentant recuperar. Aquí hi ha un projecte de renovació immens, faran un metro aquí dalt, tiren avall un munt d'edificis perquè els faran nous, perquè tenien aluminòsi. Els tiren avall, els tornen a fer nous i a més fan vivendes noves, això se suposa que ves a saber, igual canvia. Però tot i que és un barri una mica especialet, doncs la Dolors que porta molts anys el tema de l'absentisme el portava controlat perquè els coneixia. I aquí el primer any eren molt pocs, eren cinc professors i ella, és a dir sis. Ella tenia no sé si eren divuit o vint nanos i a setè d'ESO eren cinquanta i pico. Ara que deu ni do, cinquanta i pico deu ni do. Vull dir que no sé si ha canviat, jo el que veig és allò que t'he dit. Nosaltres vam fer tercer, després tercer i quart y després va ser quan va entrar primer d'ESO. Exacte eren tercer, després vam tenir primer, tercer i quart. A l'entrar el primer, és allò que veus una mica com funciona el tema, i veus que ells tenen uns hàbits molt típics de la primària i això de faltar no s'estila gaire.

- *Els de secundària han contagiats al professorat de nova incorporació diguem-ne en aquests hàbits? A tu et sembla que hi ha una permeabilitat, un contagi, o no?*

- La major part de la gent és molt "todo terreno". Això també té molt a veure amb l'edat, no ens enganyem, és més fàcil que canviï una rutina una persona de vint-i-cinc anys que no una de cinquanta. Jo penso que deu ni do, i suposo que també hi ha un grau de responsabilitat que fa que molta gent s'adapti, i també hi ha qui no s'adapta.

- *Quina és la mitjana d'edat del professorat?*

- No sabria dir-te, però aquest any tenim força gent jove, el que passa és que això mai no saps quan temps dura, perquè com que estem en continu canvi.

- *Ja que parlem del tema, dels vint y pico que em deies, quants són de plantilla definitiva?*

- Què vols dir, definitius del centre?

- Sí, al centre.

- No sé si arriba al 50%, em penso que no.

- *I els altres cinquanta van voltant?*

- Sí, clar, són comissions de serveis i interinatges.

- *Van voltant cada any?*

- A veure... no, però el centre els està consolidant, i això implica que ells fan aquestes comissions. Aquesta consolidació la fan amb la famosa màquina aquella que tenen, l'ordinador és el que va calculant. Tu tens una sèrie de places que surten a concurs, i hi ha places que no surten, sinó que ja es proveeixen d'altres mitjans, com les comissions i interinatges. El nombre de places fixes va augmentant relativament cada any perquè clar, aquest és un centre bastant creixent. Està en creixement, de fet, no ha acabat del tot, encara que ja s'hi aproxima. Em penso que el total final no sé si eren vint-i-vuit o vint-i-nou "profes", un centre normalet, un "dos dos".

- *Què és un "dos dos"?*

- Dos línies d'ESO y dos de batxillerat. El que passa és que no sé què faran, però en principi és un "dos dos", i al final hi haurà aquesta plantilla. Ara, segurament l'any que ve es notarà força perquè marxa molta gent y vindrà molta gent nova, amb la qual cosa el centre canviarà. Bé, que canviarà, que segur que serà diferent perquè en marxem molts.

- *Marxem? Tu també te'n vas?*

- Sí, jo també. Y segurament a l'any següent és possible que hi torni a haver una renovació, perquè també torna l'antic director que està en comissió de servei i la junta actual (bé, la que continuarà l'any que ve) és possible que també es renovi. Perquè és clar, nosaltres estàvem aquí en comissió de serveis per obrir un centre.

- *Y ara ja està obert, no?*

- Ja està obert, ja funciona, per diverses raons les persones que estem aquí no tenim la plaça aquí, i llavors marxem. Clar, no ens podem eternitzar aquí. El lògic és trobar gent que tingui plaça aquí i que assumeixi la direcció. I estem en aquest procés.

- *Parla'm una mica de les estratègies de prevenció. A veure, primer, així molt general, quin tipus de mesures teniu per acollir l'alumnat que comença primer d'ESO?*

- Aquí hem fet de tot. Aquí vam fer... o sigui, hi ha sistemes que et semblen que són ideals, però que després no et deixen aplicar perquè no et donen temps per fer-ho. L'ideal és que tinguis uns dies per rebre els alumnes de forma individual, amb una persona que els faci una mica de guia que no sigui el tutor, que sigui un professor. Potser és interessant que sigui un dels professors que tingui, però tampoc és absolutament necessari. Que li preguntin, que li ensenyi el centre a grups molt reduïts d'alumnes... això és l'ideal.

- *Quants alumnes teniu, ara?*

- En total, al centre?
- Sí.
- No sé si som 240, o 250...
- *Y això, que en principi seria l'ideal, es faria abans de començar?*
- Clar, allò que diuen de l'acollida, no? Els dies d'acollida. Però resulta que cada vegada ens van retallant més el temps, cada vegada més. Segons la normativa, l'any que ve comença el curs, les classes, el dia quinze, y qualsevol activitat afegida s'ha de fer abans. És a dir, t'estan dient que ...Clar, si et poses a dissenyar tota una activitat d'acollida, que en principi ho ha de fer el cap d'estudis amb el coordinador, a veure qui fa horaris. O sigui, que molta teoria, però després, a l'hora de posar-ho a la pràctica, no t'ho faciliten gaire.
- *A principis de Setembre? són els dies que acabeu de quadrar els horaris?*
- És clar, perquè de vegades et fan sorpreses estranyíssimes. Nosaltres aquest any vam començar amb tres tecnòlegs que no eren tecnòlegs, evidentment, perquè no hi ha tecnòlegs, bé, tres persones, que eren dues noies y un noi, i escolta, al cap de tres dies, els tres fora i tres de nous. És això, que mai no saps el que t'estan dient, que si no els matricules, que si no sé què, que si ara et retallo un grup per aquí, o sigui, que a l'hora de la veritat no pots començar a fer horaris de veritat fins que no arribes aquí l'1 de Setembre, llavors tens dues setmanetes fantàstiques per fer horaris, perquè comencen les classes el dia quinze. Llavors, què farem? Doncs no ho sé.
- *Per tant, això de l'acollida ideal a la pràctica no es dóna?*
- L'acollida ideal, impossible.
- *I la real?*
- La real ja ho veurem, això ho hem d'acabar de definir, a veure què farem.
- *Y què heu fet, fins ara?*
- Nosaltres hem fet, doncs un parell de dies, em sembla que era només, això d'ensenyar una mica com és el centre, com és el reglament, el règim intern, presentar-los sobretot el tutor, presentar el professorat bàsic de les comunes, i ja està. Acostumen a venir molt tranquil·lets, es desperten després. Al començament sempre és (bé sempre, en principi, les experiències que hem tingut) una mica tranquil·let. També depèn dels grups. Afortunadament tenim dos grups, tot i que no són nombrosos, tenim dos grups. Perquè si és un grup molt nombrós de primer és mortal de necessitat.
- *Són dos grups de quan, de vint-i-cinc màxim?*
- No arriba a tant, tenim 34 o 35 alumnes en total i ens han donat dos grups, encara que siguin 35. Perquè a sobre ve un alumnat d'un perfil una mica així... llavors millor que siguin pocs, perquè sinó...I el que faríem és això, vull dir que la idea és aquesta. Però resulta que... clar, és que el que és interessant d'aquests primers dies és tenir molta informació de l'alumne i veure com es desenvolupa.
- *Convoqueu la família d'alguna manera, a primer d'ESO?*
- Quan es formalitza la matrícula es fa una entrevista a la família. Hi ha un qüestionari, i en aquest qüestionari es pregunta una mica de tot. Situació de la família, estructura, si tenen ajuts o relacions amb Serveis Socials, si el nano és de tal manera a casa, si coneix a noves amistats, si estan contents del col·legi on anava, si han tingut algun problema que t'ho expliquin, perquè llavors veus una mica quina dinàmica porten, si el nano funciona o no funciona acadèmicament...tota aquesta informació es recapta.
- *Teniu historial familiar?*
- Sí, a banda de la fitxa que arribi de l'escola de primària.
- *És el que t'anava a dir, arriba?*

- A vegades arriba, el que passa és que no sé què ha passat, no sé si van arribar, al final. Hi ha l'EAP, per casos molt concrets, y després hi ha el col·legi. El que passa és que aquí al col·legi, amb el Sant Jordi (la major part dels nostres alumnes anaven al Sant Jordi, que està aquí al costat), tu truques a la Laura y li preguntes "tal nano, què", y t'explica el que t'ha d'explicar i ja està. També és un altre tipus de relació, o intentes almenys que funcioni així. També, a nosaltres ens van oferir parlar amb els tutors de les escoles anteriors i tal. De vegades tens sort i s'interessen, i de vegades, no se sap perquè, doncs no truquen. Igual és perquè tenen molta feina... Però això és un acord que encara treballarem més.

- *Perquè això no està regularitzat, que hi hagi un traspàs d'informació regular de primària, secundària?*

- No, perquè tampoc està clar, vull dir... aquí el que s'ha instaurat és una competició per captació de matrícula entre instituts, és una mica una lluita entre llops, ridícula.

- *Quina competició teniu?*

- Home, tenim el GAL i tenim el Fl

- *Però són públics, tots?*

- Sí. Relativament són àrees diferents, però no del tot, perquè clar, la zona 3 no té massa gent, està molt despoblada. I llavors què passa? Doncs que has de competir pels nanos del ROD, y els nanos del ROD, majoritàriament... Això va per anys, moviments estranys, típics comentaris de pares "ui, pues allí no sé què", i llavors o t'enfonsen o ..., no se sap mai, i és una mica ridícul. Llavors, allò ideal entre cometes que un parell d'escoles de primària vagin a un institut, l'altre parell vagin a un altre institut... No, això no està clar ni definit ni establert ni res.

- *Però a la pràctica suposo que sí que majoritàriament us pertoca un centre de primària?*

- Majoritàriament del SJ i també del SJO, que és fatal de matrícula, té molts pocs nanos. Vull dir que és això, hi ha molts centres. Llavors clar, les relacions que hi ha entre les escoles de primària i les de secundària, en el nostre cas, no és que siguin dolentes, però jo crec que haurien d'avançar una mica. Això és una cosa que està previst fer l'any que ve.

- *Però per iniciativa vostra?*

- Sí.

- *Perquè des d'inspecció teniu directrius, en aquest sentit?*

- A veure, és que el problema és que la inspecció va a persones, i llavors és clar, no et pot privilegiar a tu per sobre de l'altre institut que també té. Llavors es genera una dinàmica estranya, i la intenció és que ens posem una mica d'acord, que no fem una espècie de lluita imbècil i fratricida entre nosaltres, que ens ressentim, no? Però tot i així hi ha dinàmiques curioses. Deixem-ho en curioses. A nivell d'escoles de primària la directriu no és només que fem una bona campanya, que parlem amb ells, que fem una bona informació, que fem jornades de portes obertes i ja està, perquè és clar, sinó això també sembla una tómbola. Però jo crec que s'ha d'avançar una miqueta més i proposar, a veure què diuen, y fer una cosa d'una certa continuïtat. Que feu vosaltres el sisè, llavors nosaltres continuem a primer el que vosaltres feu a sisè. Fer-los una mica més participants del que es far a l'institut. Jo crec que s'ha de fer.

- *Perquè es passin els expedients de família, d'historial familiar de primària i secundària d'una forma una mica regular d'administració, diguem-ne?*

- No, això sí que es pot aconseguir, però jo vaig una mica més enllà.

- Ja,

- Un intercanvi de professional a professional, de comentari de casos...i sobretot de línies pedagògiques, què feu vosaltres i què fem nosaltres, i intentar d'acomodar.

- Això ja és més ambiciós, no?

- Sí, però de fet és el que toca, vull dir...

- També és una manera de influència de la zona, del territori?

- Exacte. Això seria ideal, perquè sinó després els missatges són curiosíssims, no? Una escola pública d'EGB que recomani als alumnes que vagin a un col·legi privat. Això ha passat més d'una vegada, i a tot Barcelona. I penses... però tu què estàs fent?, tu estàs bé del cap, nano? Si no t'agrada aquesta pública, segur que en trobaràs alguna que d'agradable, però que sigui pública. No vols recomanar-me a mi? Doncs mira, em sap greu, doncs recomana el SAN, no sé.

- L'informació de l'EAP sí que us arriba però, no?

- Sí, molt bé, perquè l'assessora que tenim és una bona professional.

- Quines estratègies específiques teniu contra l'absentisme escolar? Què feu quan trobeu un cas d'absentisme?

- A veure, diversos passes, però això no està escrit en protocol. Però de fet el que es fa és primer intentar-ho solucionar a nivell alumne-centre. Tutor, cap d'estudis...s'intenta. Això si és absentisme de baixa freqüència. Si és absentisme d'alta freqüència la cosa és més complicada, perquè el problema a vegades és contactar. És que hi ha alumnes que desapareixen, literalment. Costen molt de trobar. I llavors truques y no és aquest telèfon, o mai l'agafen, I llavors l'única possibilitat és per escrit, s'envien cartes certificades informant que hi ha un número de faltes sense justificar, y que facin el favor de justificar-les, o de posar-se en contacte amb el tutor o la tutora... Y arriba un moment que clar, tu vas enviant cartes, però no tens "acuse de recibo", y de vegades aquestes cartes fins y tot tornen. S'han canviat d'adreça, i tot això. Llavors, no et queda més que notificar-ho a les altes instàncies, és a dir, a Inspecció, a la Delegació i a l'Ajuntament, que són els que en última instància tenen aquesta responsabilitat.

- I la via de la notificació la feu servir?

- La notificació a aquests estaments? home, en casos molt concrets sí. La polèmica és aquella que li comentava l'altre dia, de que a vegades hi ha casos que t'interessa aviam...Perquè si torna...I és un problema. Però vaja això aquí ens ha passat una vegada, un parell de vegades. Això de dir: informarem i ens ho tornaran. Però evidentment fem el que s'ha de fer, sempre que conta, perquè clar si només ho fas tu, estàs venut. I si és el que s'ha de fer que ho faci tothom, y aleshores bueno, ho fem.

- A tu et sembla que l'actuació entre instituts no és la mateixa?

- No, no, no és la mateixa, això t'anava a dir, perquè jo una de les coses que vaig fer amb els companys de zona, vaig descobrir que els que tenien més casos declarats erem nosaltres, em va estranyar moltíssim. Vull dir vale, "ya veo por donde vais". Clar aleshores et sents una mica idiota perquè o sigui si tú fas les coses com s'han de fer, a vegades et tracten d'idiota.

- Perquè en què perjudica?

- Perjudica en el sentit aquest que t'he dit. Vull dir que si tu tens un alumne una mica conflictiu i aconseguixes, siguem sincers, que no vingui... Si tu notifiqués...envies una carta i ja està. Clar és aquesta polèmica. Si tu fas les coses com s'haurien de fer, hauries de fer lo correcte, que és notificar. I llavors...si van a buscar-lo o no va a buscar-lo, no és que ho facin massa sovint, perquè també penso que ho saben això. És que de vegades genera més problemes que no pas solucions, però... El problema que tens és aquest, i a sobre hi ha el tema aquest que t'he dit, i jo no sé exactament

perquè és. Això de la psicologia dels centres, cadascú...és com si fos una espècie d'estigma, ja veus tú que no ho sé. No declaren gaire. Els casos aquests que...no sé si és un acord o és per norma, però ...però jo sé que s'havia de notificar els casos d'absentisme a Inspecció, a la Delegació. Nosaltres vam fer els que havíem, no sé quants sortien no me'n recordo però...bueno un número de gent, no sé. Hem de notificar-ho i "Santes Pasqües" però després te n'assabentes que als altres llocs en notifiquen un o dos, doncs vale això no s'ho creu ningú. Llavors tu vas fent el "notes", posant tots els que tens, i els altres "los trapos sucios no los airean". I ja veus tu, no sé si tinguessis vint-i-set tios que t'han destrossat l'Institut vale, però un absentista de vegades no és massa conflictiu, de vegades no. De vegades són nanos que simplement no hi ha manera de tenir-los aquí, no els agrada, s'avorreixen i marxen, no és que facin res més.

- *No hi ha conflictes amb l'absentisme?*

- No necessàriament. De vegades el conflicte neix quan els obligues a estar-se aquí. Però de vegades no, de vegades són nanos molt tranquilets, molt normalets que no hi ha manera d'enganxar-los, no s'assabenten de res, tenen molts problemes d'aprenentatge...Després hi ha una altra problemàtica molt curiosa que són les nenes, que també és diferent.

- *Parlem una mica d'això*

- Les nenes: "chachas". Això passa molt amb la nena gitana.

- *Nens de família gitana no en teniu gaire?*

- No, no gaires.

- *Potser és el que causa l'absentisme al iES de TB?*

- Potser sí que en té més. L'Ignasi segurament ho sabrà millor que jo. Però jo sempre que ho he vist i ho he sentit, la problemàtica dels gitanos és aquesta, les noies.

- *Vosaltres d'absentisme de nenes en teniu?*

- Algun cas. Són nenes que acostumen a ser les dones de fer feina de cas seva.

- *A quina edat es comença a produir això?*

- Des dels dotze.

- *I en aquests casos que podeu fer?*

- És complicat, perquè intentes mirar quina és la situació, a descobrir a veure que passa en realitat. Si és un cas de dotze anys és una mica greu, llavors et poses en contacte amb Serveis Socials i a veure ells què fan, quina opció donen, perquè de vegades són situacions una mica especials. Jo que sé, una dona que viu sola, que té una filla de dotze anys y una d'un any, cobra una misèria però ha de treballar vuit hores al dia...Llavors què, Serveis Socials ha de dir-li que hi ha una llei que l'obliga a portar a la seva nena aquí. Aleshores què fa? És allò que diem, per un cantó està la llei i per l'altre la realitat. Què has de fer, emprenyar-te? ja està, què has de fer. I exigir que a aquesta família se l'ajudi, però a veure quina ajuda li donen, perquè si l'ajuda vol dir que ha de deixar una feina que cobra vuitanta mil peles al mes per cobrar un subsidi de trenta...no és massa adient. Llavors això genera una dinàmica terrible. No són molts casos que jo sàpiga, alguna vegada, no és que sigui una pràctica absolutament comuna ni molt menys. Però hi ha casos que se't plantegen casos així. Y si el cas és a partir del catorze anys ja, oblidat- en.

- *Perquè això de fer la ensenyança obligatòria fins als setze?*

- Ja ho veurem perquè això de la obligatorietat sí, però quan resulta que la dinàmica mental és que als catorze s'acaba el tema. Un tio cremat fins a la medul·la, fins als catorze anys perquè el que vol és treballar, dir-li que s'ha d'estar dos anys més a l'Institut, sentint matemàtiques, llengua...És

complicat. Vull dir que alguna cosa hem de fer. No és la major part de la població, però és una població important.

- Vosaltres teniu unitats d'adaptació curricular?

- L'havíem demanada i ens l'han denegat. Una cosa és que és interessant i un altre el que costa, és així.

- Teniu unitats d'escolarització externa? aquí a Nou Barris tinc sentit que n'hi ha una no?

- Una que la compartim entre tots. És la Cruïlla, funciona força bé.

- Sí, n'he sentit parlar

- Nosaltres hem tingut algún absentista, alguns dels quals han desaparegut i tot d'allà. Sí, no ens enganyem. Hi ha nanos que no poden estar en el sistema, no accepten estar en un sistema, però en cap branca del sistema.

- Perquè en aquesta escolarització externa compartiu escolarització?

- El nano està allà. Perquè això de fer sortir/venir un nano encara crea més problema, no és cap solució. És aquí o allà, en un lloc, que sàpiga que està en un lloc. I si li ensenyen alguna cosa manipulativa millor.

- A partir de quina edat, i en quines situacions es deriva a acollir els nanos que heu tingut?

- Doncs són nanos que presenten problemes actitudinals especialment. Que es veu que no suporten la dinàmica de l'Institut, ni accepten l'autoritat de l'Institut, i han generat molta problemàtica. Y es veu que potser té algun sentit posar-los a fer alguna cosa manipulativa a uns grups molt reduïts descontrolats. A vegades funciona y a vegades no. Amb algun alumne d'aquí de l'Insti funciona

- A quina edat això?

- De seguida que es detecti.

- Pot ser a qualsevol edat?

- Sí. Tenim nanos que clar, el que no faràs és ara al setembre que vingui un i ràpidament a la Cruïlla. Però clar no acostumen a trigar molt a destapar-se. Una cosa és quan tu ho descobreixes un problema així, el que tampoc es pot convertir en una dinàmica que aprofitin molts professors, no és això, "este me molesta pues ala a la cruïlla". Així no pots funcionar, mai. Això ha d'anar acompanyat d'un informe de l'EAP, ...que ho recomani tot això, és evident.

- I amb un acord dels pares també?

- En principi sí. Això és una de les polèmiques que hi ha també problemàtic. Si els pares també són pitjors que els fills i no volen què? Pero bueno en principi no em tingut problemes en aquest sentit, ho han acceptat, ho han vist clar.

- És d'iniciativa pública això de la cruïlla?

- No és d'ajuts, subvencionat, és de l'església em penso, està relacionat amb la parròquia d'allí. La meva desinformació és increïble, però en Ramon sí que ho sap tot això.

- Tornant una mica al que seria el circuit que no està escrit, el tutor es posa en contacte amb la Cruïlla, si no ho aconsegueix recorre a la Comissió Social?

- Sí, ho comentem al cap d'estudis, intentem primer com a tutor, persona, després com a centre i sinó a Comissió Social perquè investigui. Llavors les assistents socials, la Teresa...ho posen una mica en marxa i tracten d'esbrinar a veure què passa. De vegades arriben acords amb els alumnes, hem tingut dos o tres casos d'alumnes que actualment haurien de fer tercer, que diuen que vale que accepten venir...Llavors sobre això hi ha uns punts que no acaben de...s'han d'analitzar una mica perquè per part d'assistència Social han de conèixer una mica més quines són les limitacions dels centres docents. De vegades sembla que aquí tinguem solució per tot això i és mentida, les

possibilitats d'un centre docent són limitades. S'ha de comptar també amb un perfil, és a dir no tots som..., no som tots professionals capaços de prendre casos desesperats. Llavors la possibilitat de resposta de dir-li...no és que llavors li heu de donar al nano coses que li agradin per enganxar-lo...Això és molt fàcil de dir, però pensa que aquí no estem parlant de grups de cinc nanos que puguis fer això, estem parlant de grups de trenta. I això no funciona. Vull dir que tu pots assumir de fer-ho amb grups de tres, de dos, quatre i ja està. La solució no pot ser sempre aquesta. Ja vam tenir una petita polèmica amb un alumne, i al final es va demostrar que jo tenia raó, el pare ens estava prenent el pèl tranquil·lament.

- *Us estava prenent el pèl?*

- Descaratat, em deia que el nano no volia venir. Si la solució ha de ser trobar en aquest nen que és absentista i posar-lo aquí dins, si aquesta és la solució...

- *Quan hi ha un cas tan clar de rebuig?*

- Si hi ha un cas tan clar de rebuig, el que s'ha de parlar seriosament és a veure quines solucions tenim. Què vols que et digui, tenir-lo aquí sigui com sigui pot tenir repercussions i jo no sé si estic disposat a acceptar aquesta repercussió. Llavors si el pare resulta que està d'acord en quedar-se amb el seu fill, doncs mira és el seu fill, què vols que et digui. Si l'accepta i diu que té la guàrdia i custodia, ja sé que és il·legal i tot el que vulguis, no sé, hi ha moltes coses il·legals. Però dins d'una certa lògica, i sobretot en casos fronterers, allò que els falta un any, mig any per tenir setze anys per poder-li buscar algun recurs, encara es pot mirar. Perquè clar tu pots dir que aquest nano estaria molt bé en l'escolarització externa, però una cosa és que pugés estar molt bé i l'altre que tinguis lloc on posar-lo, que no n'hi ha mai.

- *No hi ha lloc?*

- No acostuma a haver-hi. Jo no em queixo massa perquè aquí ens han agafat nanos, en tenim tres o quatre, no me'n recordo. O sigui és més la necessitat que hi hagi recursos d'aquest estil, aules-taller. I això està provocant molt d'enrenou a l'escola pública. Perquè també es veritat, i t'ho torno a dir, tants esforços i la dedicació a aquesta franja de l'alumnat és enorme, i s'hauria d'analitzar un dia seriosament quin fruit dóna. Perquè clar, a tot arreu no hi arribes, i si et descuides d'això... és a dir, si et dediques a això, la franja "alta", te la deixes.

- *Setze, divuit..., per exemple vols dir?*

- O la gent que funciona, la gent que funciona que s'ho facin ells, perquè no necessiten cap ajut, aquesta és la idea. I després et trobes els números, s'enfonsen. Això és un problema que no sé massa bé com harmonitzar-lo.

- *Fins a quin punt el tema de la negociació dona fruits?*

- en el cas de les campanes. Això es fa sobretot al segon cicle, i depèn molt de la interacció entre el tutor i l'alumne, i a veure què passa... hi has de confiar una mica. Perquè sinó què hi pinten, les tutories, si no hi confies? Ja sabem tots que hi ha tutors que potser...

- *A tu et sembla que és una via que pot donar els seus fruits?*

- Sí, però també he de dir que a vegades no funciona. Però clar, si no funciona, és que no funcionarà res. Propòsits de cap manera, vull dir és que no funcionarà res. De vegades sí que funciona.

- *A secundària és més problema de l'adolescent que de la família?*

- Sí. A segon cicle, vols dir?

- Sí, perdona.

- Sí, excepte en aquests casos molt puntuals que t'he dit abans dels nens "cangurs".

- *Que solen ser nenes, no?*
- Sí, solen ser nenes. Ara tinc un problema amb un nen de batxillerat.
- *De "cangurs"?*
- Sí, hem tingut problemes amb dos, de fet. Problemes familiars, allò que operen a la mare, o no sé què, i llavors... ells mateixos, a vegades no és exactament la família. Tenim un cas que és mateixa que va dir que no, que ella "tenia que estar con su madre, que quería estar con su madre", i no hi va haver manera. i l'altre cas que meitat i meitat, no acabo de veure-ho clar, dimarts hauré de trucar.
- *Sí?*
- Sí, em sap greu, mira.
- (...)
- *Quan hi ha un cas d'absentisme inicial, una cosa que encara no està consolidada... Posem el cas d'absentisme que retorna a l'escola. Quin tipus d'acció empreneu quan aconseguíu que el nano retorni?*
- Això és un problema, perquè clar, l'absentisme després té una sèrie de repercussions importants. O sigui... el "tio", o la noia, té una imatge.
- *Davant dels altres?*
- I aquí es genera una dinàmica una mica perversa, a vegades. És que és una imatge que té davant dels altres i davant del professorat."Hola, ¿qué tal? ¡Por fin!" Coses d'aquestes, i intentes entrar. Ara, això depèn molt del "profe" i de cadascú. i a vegades és clar, diferenciar, això tan típic de... Mira, això tan bonic del tractament de la diversitat, i això és personal, ja no parlo com a director, està molt bé sobre el paper també, però un professor ha de donar classe amb vint nivells diferents...o sigui, no. Intentes enganxar-los? Sí, de vegades sí, però és el que diem, és difícil. Un nano és molt difícil d'enganxar. De vegades sí que el recuperes, o almenys aguanta l'escolarització, acaba l'ESO, la qual cosa no vol dir que la superi, però almenys aguanten, i després, quan fan els setze, poden buscar algun tipus de recurs que els vagi bé, que és el que interessa; o sigui, és una mica que s'enganxin. Que facin alguna cosa, que facin una feina, que llegeixin, que facin tres o quatre cosetes... almenys que no perdin les escasses rutines escolars que tinguin, no? Llavors intentar motivar-los en el sentit de que mira home... jo no t'estic dient que facis el Batxillerat, t'estic dient que aguantis aquí i buscarem alguna cosa. De vegades sí ho aconseguixes, també fan reforços especials, sí ho hem dissenyat així aquest any. Estem fent un estudi, anàlisi per veure quin resultat dóna perquè...
- *Era aquest any el primer cop?*
- Sí, hem fet una pila de coses diferents.
- *Explica-m'ho una mica.*
- A veure des de reforços de classes instrumentals, amb recursos especials: en grups reduïts de quatre o cinc nanos, amb franges de variables, amb franges de comuns, desdoblaments especials en comú...
- *Això com ho feu, els nois amb el professorat?*
- Sí.
- *Perquè a secundària professorat d'Educació Especial no hi ha?*
- No. Però hi ha la psicopedagoga, que també els ha agafat algunes hores. Potser dedicant més hores de les que hi ha. És el que passa aquest any, o sigui que ves a saber.
- *Perquè el professor de compensatòria també us dóna algun tipus de suport/atenció o no?*
- No. És un altre tipus d'història, en principi no. Es veu que això es feia abans més que ara. Respecte la compensatòria, em penso que estan avançant el tema de la seva definició perquè no està massa clar. No sé no està massa clar,

Director en funcions

home és una persona molt col·laboradora i tot això però d'emprendre casos específics de nanos.

- *No ja, però no parlem d'ell com a persona sinó de la funció*

- En principi són assessors, són més assessors que no pas interventors. De vegades funciona i de vegades no. No sé, és molt difícil enganxar un nano que s'ha passat...jo que sé ves a saber, i de vegades tenen un historial precedent, molt sovint. De vegades no es fan absentistes aquí, perquè ja són absentistes, no ens enganyem.

- *De primària vols dir?*

- Clar, ja tenien molts problemes d'assistència.

- *A vosaltres us arriba informació d'aquests casos o no? O a vegades ho descobriu?*

- Sí, a vegades sí que arriben.

- *La definició normativa sobre com abordar el tema de l'absentisme?*

- Això de sanció, procediments disciplinaris i coses d'aquestes? Aquí és un debat una mica curiós, perquè clar una de les sancions són l'expulsió del centre, però a un absentista expulsar-lo del centre és una mica ridícul. Llavors el tema de l'absentisme el tractem una mica al marge de la qüestió disciplinària perquè requereix un altre tipus d'història. Intentes pactar altres històries es que sinó és impossible, vull dir quin sentit té expulsar un...A veure a no ser que posis "les cartes sobre la taula" vull dir jo sóc molt bo i m'estic jugant el coll, hi ha moment que dius a la família: "ya me estoy cansando" o ve o no ve, si no ve vingui a buscar la baixa.

- *Però així podeu tenir problemes legals no?*

- En el món que vivim actualment, tu ho saps que ràpidament apareix l'advocat de torn i comença a fer l'imbècil. Això no vol dir que un cop ha arribat al jutjat, i que el jutge ho vegi i digui: "usted de qué va" però tú tot el problema ja ho tens.

- Sí.

-Sí i la premsa a sobre i que surti algun d'aquests i faci un article, que acostuma a ser a la pública, deu haver una projecció especial per la pública. Llavors intentes també arribar...Clar és que estem parlant també d'una incidència molt baixa, estem parlant de molts pocs nanos. I en aquest casos, sí alguna solució hem de trobar, o ve o no ve, però si no ve i es queda a casa vostè se'n fa responsable, jo què vol que li digui.

- *Maneres de motivar-los, entusiasmar-los amb alguna activitat quan retornen?*

- És difícil perquè hi ha molt contingut acadèmic. Si tu tinguessis una UAC a cada nivell que fos manipulativa, que hi hagués maquinària i tinguessis mitjans, potser...

- *Per què us denegaren la UAC, amb quina justificació?*

- No, a veure quan diuen UAC, hi ha gent que es pensa que és un taller amb unes eines...vol dir un professor més. Els han denegat, perquè resulta que de fet si...jo crec, això és el que jo ho crec així, no és que sigui oficial, si tu tens una preinscripció de trenta quatre nanos a primer, això és un grup, i et donen dos grups, et diuen que amb això ja t'ho pots muntar, en certa manera... El que sap greu és que la persona de l'UAC la pots escollir una mica, té un perfil una mica específic, en canvi de l'altre manera no.

- *És el recurs que tens?*

- Jo crec que ho haurem de fer, però no ho volen fer perquè són molts diners. En comptes de retallar les subvencions s'estimen més retallar les UACS.

- *Parlant de Serveis de suport extern, després a aquesta qüestió ja hi tornaré, pel que fa la prevenció hi ha algun tipus de relació de l'Institut amb altres Serveis?*

- Comissió Social, tenim contactes amb l'Assistència Social, amb Compensatòria, amb la Guàrdia Urbana...
- *L'EATO us funciona, ho heu fet servir?*
- El què?
- *Bueno clar això et sona a nou*
- Què és això?
- *Un guàrdia Urbana requerit de vegades per anar a intervenir...*
- Per problemes diversos?
- *Per problemes d'absentisme, concretament, però també per altres problemàtiques...*
- Aquí per problemes d'absentisme no ho fem servir, sobretot per problemes de l'entorn, no interna evidentment, que no hem tingut en principi el problema brutal dins, el problema típic que tenen tots els Instituts. Intercanvis estranys, i coses d'aquestes que tenen tots els Instituts...
- *Intercanvis estranys de quina mena?*
- Compra-venda de substàncies no legalitzades, però això va a èpoques. Llavors sí que parles amb el BO o amb algú altre, llavors intentes...a la sortida, llavors aquests sí fan un operatiu per controlar una mica. De vegades és només que es deixin veure una mica i s'acostuma a posar les coses...
- *A diluir-se?*
- Però sí que hi ha contacte amb ells, els guàrdies urbans aquests que han vingut per aquí, almenys amb un parell que hem parlat, són molt raonables, coneixen molt el barri, de vegades fins i tot als nanos.
- *De l'Administració Educativa hem parlat, també de l'EAP, d'Inspecció, de la persona de Compensatòria...*
- Això segur que l'IGi ho sap molt millor que jo, i el director en excedència també, és que ells porten molts més anys.
- *I demandes a l'Administració Educativa?*
- Demandes per enganxar aquest tipus d'alumnat? Clar, evident, aules-taller. El que no sé és si han d'estar necessàriament dins del centre. Això és un dels debats. Però recursos, o sigui el que s'ha de posar sobre la taula d'una vegada és que hi ha nanos que no entren dins el sistema. Que no pot ser una dinàmica general en absolut però que existeix. Per més tractament de la diversitat que tu t'inventis, no els enganxaràs perquè tu continuaràs sent el profe.
- *Quin tipus de demandes creus que es podrien fer a l'Administració Local, Ajuntament?*
- L'Ajuntament és la demanda més generalitzada que controlem més sobre tot l'entorn. Perquè de vegades l'absentisme ve acompanyat d'altres factors. Cercles d'amistats, si un tio fa campana d'un centre perquè resulta que un altre fa campana d'un altre centre, fan sempre la pinya, i aquestes acostumen a reunir-se en espais públics. Si controléssim més potser milloraria el problema.
- *Perquè aquí la figura de l'educador al carrer pot intervenir?*
- També, tenim...la associació de veïns. Tenim un recurs similar. Hi ha un nano que aquí se l'estimen molt i és molt conegut que s'encarrega d'aquests nanos de vegades, a les tardes i tot això.
- *És un voluntari?*
- No sé exactament si...Jo crec que sí. I s'entén força amb ells, i això és una sort de fet i l'Associació de Veïns està fent moltes iniciatives de cursets, volen muntar una aula d'informàtica oberta als alumnes, a les tardes...Estan intentant enganxar els nanos sobretot perquè no estiguin donant tombs, així que hi ha una preocupació pel pla d'acció comunitària.

Director en funcions

- *Se t'acut un altre requisit o condició que et sembli indispensable per afavorir la escolarització d'aquests nanos?*
- *Home ara mateix "así en frío i después de haver dormido poco" ara mateix no sabria què dir-te. No sé, és que és difícil. Doncs mira se m'acudeix descarregar hores lectives del programa, modificar sobre el tema de l'ensenyament, modificar ...modificar l'horari, en el sentit que la carrega lectiva estigui al matí i a la tarda es proposin altres tipus d'activitats, això seria una forma d'enganxar aquests nanos. Perquè si un nano que no té interès en res, que no s'assabenta de res i ha de venir a l'Institut perquè faci més hores de les que feia a primària, troba motivació? No.*
- *A veure per acabar ja...Vosaltres sou una Escola D'Atenció Educativa preferent?*
- *No*
- *Als Instituts de Secundària tenen la possibilitat de ser-ho?*
- *Si l'altre IES de la zona del costat ho és. És que el Pi ho va demanar perquè és que estan sols, és que si no és de bogeria.*
- *A veure el tipus d'informació que et demano sobre l'absentisme és aquesta; és total d'alumnes...*
- *Això ho necessites molt ràpid?*
- *No, després negociem el dia, no per quan ens tornem a veure per la Comissió Social.*
- *Val, i si no fins i tot aquí ho podem comentar i així fem la repassada.*
- *Aleshores d'aquests totals quants absentistes, quants fan la recuperació i quants no, motius de la repesca, i ja està.*
- *I si ha funcionat la repesca?*
- *Sí clar*
- *Perquè a vegades és que què no funciona.*
- *Mira, això és la part qualitativa, hem posat quatre tipus d'absentisme, és totalment discutible, però ens funcionava en el pilotatge que hem fet. El primer tipus són absentisme esporàdic, el segon tipus és l'absentisme recurrent, vinculat a vegades a una altra activitat, doncs des de..., també poden ser campanes recurrents, eh! però...*
- *Uff! Absentisme esporàdic, o aleatori és uff! "la tira", de vegades és molt difícil de quantificar, bueno siguem sincers tothom ha fet una campana.*
- *Després s'intenta una aproximació als moments de cada tipus d'absentisme*
- *Èpoques d'exàmens o èpoques de l'any, el que sigui?. Home això ho podriem fer a la Comissió Social.*
- *Això t'ho deixo. Només una pregunta. D'aquests quatre tipus que ara t'acabo d'explicar, hi ha algún tipus d'intervenció específica per algún tipus d'absentisme específic? Quan tu m'explicaves la intervenció del circuit: la tutora es posa en contacte amb la família, si aquesta no respon passa a la Comissió Social, i partir d'aquí es valora la informació de les altres instàncies. Això és un circuit generalitzat o no?*
- *Això és el tres.*
- *I en el cas 1 i 2, hi ha alguna altre estratègia?*
- *És difícil de dir això, a no ser que arribi a la Comissió...*
- *I en el cas d'absentisme recurrent?*
- *Això és parlar amb la família, si és per una causa en concret. Tenim una persona que ha de portar la germana a l'escola i l'ha de deixar a les nou, per tant a les vuit no pot venir, llavors una de dos et poses en plan burro o intentes comprendre que al igual no poden fer-ho d'una altra manera i ho negociem d'alguna manera, i dius val perfecte signeu-me aquest paper i a veure que puc fer. O sigui el mecanisme total seria el tres.*

- Si m'haguessis d'explicar tres o quatre trets pedagògics de l'Institut, què m'explicaries?

- Trets pedagògics?

- Sí

- Això com esta en elaboració...què t'he d'explicar?

- Tot i que no estigui escrit, no se si teniu una certa línia...?

- No se. La idea de formar persones en principi independents...seria una, intentar sobretot que els alumnes assoleixin objectius mínims que els permeti obtenir la titulació d'Ensenyança Secundària Obligatòria perquè és necessària, i orientar sobretot. Una de les coses que sí intentem tenir clares és que cap alumne es quedi al carrer sinó que tingui algun tipus de continuïtat i sortida, sigui laboral, pre laboral, acadèmica, sigui el que sigui.

- Alguna cosa que diferenciï el vostre IES del IES del costat o de qualsevol altre IES, que sigui un tret específic vostre?

- Suposo que la intenció de ser no sé si diferent de la resta, la intenció de ser l'Institut del barri. Vinculat a la zona, és característic.

- Aquests fets que intentaves definir com a característiques de l'Institut, et sembla que són trets majoritàriament compartits amb el professorat de l'Institut, fins a quin punt hi ha una implicació del professorat?

- Majoritàriament sí

- D'un 1 a un 4 quina puntuació posaries vers la implicació del professorat?

- Un tres, no dic un quatre perquè és per allò del marc d'error. Majoritàriament aquesta és la idea, sobretot per aquells que tenen la plaça fixa aquí, molts sobretot de la gent procedent de Primària, i també d'una bona part de la gent de Secundària, i de la direcció evidentment.

- Podries donar-me algun exemple que il·lustri com resoleu el tema de l'atenció a la diversitat?

- Això és que tenim la tira de possibilitats. Per exemple és intentar aprofitar les hores de permanència de professors per establir mecanismes que puguin ajudar en aquest sentit, és a dir reforços especials, reforços específics, matèries, recursos, desdoblaments de curs...Tenim moltes hores per exemple per desdoblar un grup de segon que són trenta, trenta dos nanos. Un grup de trenta-dos nanos és més difícil, en canvi si intentem desdoblar el major número d'hores per poder tenir també, de nivells, i coses d'aquestes. El que estem estudiant ara és veure com s'articula això, si fem agrupacions de nivells, si fem agrupacions homogènies, heterogènies...

- Perquè això encara no ho teniu decidit?.

- Ho tenim en projecte. Nosaltres en principi no érem massa partidaris de fer agrupacions homogènies, és a dir per nivell. Intentem que siguin grups molt semblants, però això està en discussió.

- Perquè no hi ha una posició, un acord?

- I perquè s'està veient, per exemple el tercer d'aquest any que està molt dividit en aquest sentit, i la por que té la gent és que després arribin i facin un quart desastrós i que no surtin batxillerats. Això és un problema i no sé com ho farem.

- Els batxillerats són els vostres alumnes?

- Sí clar

- La configuració de batxillerats és el remanen dels bons alumnes d'ESO?

- Sí. S'està veient que si no s'actua sobretot a la gent que val, Bueno que val entén-me estem parlant...doncs després el problema el trobaràs al batxillerat. Però bueno això està passant a tot arreu.

Director en funcions

- *Heu fet alguna iniciativa de formació permanent col·lectiva o algun assessorament, que hagueu rebut o algun seminari de formació: com resoldre el conflicte escolar, com...no sé què...*
- *No, S'està demanant però a nivell de, per exemple d'un assessorament curricular, assessorament en quant a un desplegament curricular, i el que també s'ha fet és intentar fer entre els centres de la zona intentar establir uns objectius mínims semblants o iguals.*
- *En termes acadèmics?*
- *Sí per allò de, en base a què dones o no dones l'aprovat de la ESO. Perquè aquí també a cada centre..., cadascú té els seus criteris*
- *I això d'on ve de les tradicions de cada centre?*
- *De vegades, però també pot dependre de l'alumnat de cada centre, és que és molt relatiu. Però almenys que hi hagi una mica d'harmonia, una lleugera harmonia perquè sinó clar es genera aquella dinàmica de centres que exigeixen molt i hi ha alumnes que passen de tot.*
- *I això ho esteu plantejant en termes de què, de muntar algun seminari de trobada?*
- *Això es va parlar en la unió de directors de zona, de muntar algun Seminari amb professorat de cada centre.*
- *En aquests quatre últims anys, alguna experiència com a iniciativa de formació permanent...*
- *A l'alçada de direcció, però de professorat ja t'ho he explicat.*
- *La coordinació la feu per àrees, per cicles?*
- *A veure, si es fa vols dir?*
- *Sí quin tipus de coordinació?*
- *Hi ha reunions setmanals de Departament, es racten problemes referents als Departaments, i després hi ha una Coordinadora General. I després també hi ha reunions d'equips docents, cada quinze dies.*
- *La Coordinadora General és de...Cicle o general de la ESO?*
- *La Coordinadora General és del centre, és la Coordinadora pedagògica del centre, aleshores hi ha una Comissió pedagògica formada pels caps de Departament, la Coordinadora pedagògica, el Cap d'Estudis, i el Director.*
- *Per tant seria per àrea?*
- *Per àrea i també per nivell.*
- *Per nivells del curs?*
- *Sí perquè també hi ha reunions d'Equips Docents, Equips de primer, segon, tercer, quart i Batxillerat.*
- *Alguna experiència innovadora en la integració i coordinació d'aprenentatges entre àrees?*
- *Sobretot són els crèdits de Síntesi, on més es porten relació la gent. Especialment els que més s'han treballat, que fins i tot està pensat de presentar-ho en un concurs, de segon de ESO, que s'han treballat molt. És el "interdisciplinari"*
- *Em podràs donar alguna informació de la oferta de Crèdits Variables de Síntesi, perquè jo conegui més la oferta de Secundària?*
- *Si ja te la donaré*
- *La funció tutorial com es fa: per curs, per cicles...?*
- *Es fa amb tot el grup classe.*
- *Hi ha dos hores de tutoria pel grup classe?*
- *Hi ha dues...A la ESO hi ha tutoria de grup i tutoria individual, a més de la hora de pares.*
- *I això és criteri...*

Director en funcions

- Això és general, estàndard. Això va ser aprovat l'any passat. Nosaltres ja pensàvem fer-ho, però el que passa és que va arribar...
- *Perquè vosaltres què fèieu, tutoria de grup?*
- Tutoria de grup, i la tutoria individual la feies tu si volies o...però no tenies una reducció d'una hora.
- *Després acompanyament i més seguiment de l'alumne cas per cas?*
- No de fet és reconèixer que el tutor té molta feina, i li han donat una hora de més, i aquesta hora de més li han donat la tutoria individual, que de fet ja la feies, però la feies en permanències teves i no de les hores lectives. I ara el cas és que han posat una hora de més. Això és a ESO. A batxillerat continua sent només la hora.
- *El criteri del centre és mantenir tutor del curs?*
- Això s'ha mirat molt, nosaltres vam repartir-nos tots els tutors. Però això és difícil perquè després hi ha el grup, i caçar el grup amb la tutoria individual és una mica complicat.
- *I ara aquest any com va?*
- Ara fem tot el grup, i hi ha una persona que coordina les tutories, que és la responsable de l'acció tutorial.
- *De dictamen d'EAP quants nanos teniu?*
- Quantificació? No ho sé, això ho sap la Fina, ella sí que ho controla.
- (...) *de dictamen d'EAP? Aquest any no hi ha molts.*
- *La última pregunta: Has llegit la tipologia d'un estudi que va fer la Fundació CIREM, sobre èxit i fracàs escolar a EGB, i els sortia quatre grups d'alumnes. El que vull és que els situïs sobre els vostres cent alumnes per saber quin percentatge tindrieu aproximadament perquè clar és complicat. El primer tipus: alumnes limitats sense expectatives, són nanos amb rendiment d'insuficiència que els tutors consideren mandrosos, poc capaços, etc... i tenen una convivència difícil amb l'escola, tot i que arriba a ser conflictiu.*
- *Hauràs de parlar amb la Fina, que t'ajudarà a fer-ho.*
- *El segon tipus són alumnes amb conflictes, vosaltres teniu alumnes conflictius?*
- Hi ha alguns, pocs però.
- *Doncs a veure en quin percentatge sobre cent..?.*
- No se hauria de parlar amb la Fina. Deixa-m'ho i ja t'ho enviaré.
- *Molt be. Hi ha un tema que em va sortint recurrent, encara no sé com va però, a veure si tu tens alguna informació: el trànsit de la Primària a la Secundària:*
- No es controla. Perquè clar sobretot es controla la gent que tu tens de preinscripció, o sigui tu et mires quina gent es pre inscriu, i després a l'hora de matricular-se, si no es matriculen truques.
- *A qui? Als nens, a les famílies?*
- Truques a veure què passa.
- *I si no donen una explicació clara?*
- És molt estrany. No sol passar. Acostuma a ser que s'ha anat a un altre centre.
- *I si no es pre inscriuen?*
- Això en principi és la Primària que ho de garantir a l'hora que han de pre inscriure's els seus alumnes. Perquè són els que guien als alumnes i els hi diuen que vagin aquí o allà. I a vegades fins i tot a la Primària els ajuden a fer la preinscripció.
- *Però per part del centre de Primària hi ha alguna instància que reculli aquesta informació?*

- Jo sé que hi ha una Junta de Pre- escolarització, que es va generar al Departament, on hi és la Inspectora. Suposo que ells tenen les dades dels alumnes i després han d'anar comprovant on s'han anat matriculant aquests alumnes, a la pública o privada i tot això.

- *Ja, bueno doncs si et sembla ho deixem aquí i ja et recolliré la graella el proper dia.*

- Molt be

- Doncs moltes gràcies per la teva col·laboració.

*Tècnica d'Educació i Tècnica de
Serveis Socials. Zona 1*

(Breu Presentació de l'estudi)

(Ted) La comissió escolar fa referència a les possibilitats en relació a l'escola i els educadors. Alguns centres en tenen; en altres no s'ha pogut concretar. En la comissió escolar hi ha un referent de serveis socials, d'escola, de gent de compensatòria i de gent de l'EAP. Els equips de serveis socials pensen que seria la manera de funcionar dins de l'escola. Aquestes comissions funcionen a Barcelona segons les zones (al Ceip 1, a la zona de Bar, Al Ies 5 i El Rav sí que funciona). Els altres tenen articulats tot el sistema, però no està homologat. S'han de buscar altres mecanismes entre la direcció i els altres serveis, espais de coordinació i formes de tractar el tema de detecció. A secundària es dóna i també a primària (Ies 5) Són recursos que els serveis socials tenen (educador a nivell de l'escola).

Hi ha un registre, una quantificació en el marc de les comissions escolars?

(TSS) A nivell de compensatòria es va fer molt, però...

(TED) Hi ha dos inspectors. Un dels dos és responsable del programa (protocol elaborat).

(TSS) Hi ha un tècnic responsable d'absentisme (projecte) que té interès, en relació al marc de la ciutat. Hi ha molts temes a analitzar: recursos, implicació, la història, diversos serveis de l'escola... Ens hem de posar-hi tots. Els tècnics no poden estar al marge de segons quins aspectes: necessites una visió global de la institució i de la ciutat. El tema de l'absentisme és la nostra il·lusion, però està parat en el sentit institucional: la feina s'està fent, i no hi ha cap situació alarmant

Però, tots els districtes estan mes o menys així?

(TED) Sí.

Quina és la història del circuit de funcionament de la comissió escolar?

(TSS) Des de SS.SS. (Serveis Socials), en els puestos que funciona, es valora positivament. Potser el punt de partida de l'abordatge són les diferents situacions de risc dels menors. Les escoles on no hi ha una estructura concretada, els professionals de SS.SS. (Serveis Socials), s'adonen que des de l'escola no coneixen les funcions que tenen i pensen que poden assumir tots els encàrrecs. En relació a algunes tasques, SS.SS. no és el calaix de sastre de tots els altres sistemes. Hi ha una tasca de cara als nanos que s'ha d'assumir des de l'escola i nosaltres ens incorporem com ajuda.

(TED) El problema és que aquest tema s'ha abordat des de diferents serveis i el que necessites és un espai de coordinació o que no hi hagi tanta gent. Són varies coses a arreglar. I això ho pateixen tots els serveis: SS.SS., l'escola i en definitiva els nens. Penso que caldria protocolaritzar moltes qüestions, perquè el fet de coordinar és un tema molt ample i potser convé seure tots al voltant d'una taula per parlar de les qüestions prèvies, per tenir abans una conversa i saber el què toca fer, per planificar.

(TSS) En aquest projecte hem intentat dissenyar el circuit i concretar, a partir de la llei, la tasca que li correspon fer a cada

institució

Us arriben casos que no han tingut una resposta des del centre? Que no hagin fet ús de tot el dispositiu?

(TSS) A vegades, això és el què diuen els professionals, però el què passa és que no tenim mecanismes de mesurar per poder dir que això es així. Tothom a de començar a prendre ¿cartes?

Quin és el circuit escolar d'intervenció?

(TED) Com ho diu la llei. La primera part correspon a l'escola: acció de cara, individualment, de cada alumne, de relació amb la família i de direcció del centre. Una vegada s'han esgotat aquests temes, entraria en joc aquesta comissió social que seria la què coordinaria el treball que porten des de l'escola els tres serveis: l'EAP, Compensatòria i SS.SS. i determinar que segons el tipus de problemàtica seria específic d'un servei o d'un altre o compartit, o el que es decideixi que s'ha de fer. Aquesta era la nostra idea a partir del nou marc normatiu.

(TED) I en aquest sentit, els casos que són compartits per treballar amb cada un dels serveis. Després està el tema de recollida de dades, perquè ens amoïna per excés o per defecte. El fet es que, en la recollida de dades per centres, cadascú utilitza uns criteris diferents i això és preocupant. Per això, es necessita conèixer, centre per centre, quins són els criteris que fa servir, com ho quantifica, quins registres fa, quin tipus d'absentisme, quines variables utilitza, quin protocol...

(TED) I això no es qüestió d'un o dos districtes; es necessita tot el marc de la ciutat. L'absentisme que pot ser total, parcial, etc. canvia de districte a districte. El problema no es que se sàpiga o no quantificar, sinó tenir unes dades comunes...

(TSS) Sí per tenir línies d'actuació, per prioritzar, etc. Es necessita saber de quin tipus d'absentisme estem parlant. Nosaltres discutim entre tots i recollim tot el que els diferents equips (L'EAP, Compensatòria, els educadors) ho portaven. Però el nostre es un projecte generalitzat. Molts districtes depenen d'aquest projecte marc de ciutat que s'havia de definir en la Comissió de ciutat i que està sobre la taula a nivell nostre.

Em podríeu caracteritzar breument les escoles de la zona?

(TED) El Ceip 1 te el major % de nens de 3 a 7 anys de famílies estrangeres. Procés de reconversió important. Escola de prestigi en el barri a nivell pedagògic. Ha baixat el nivell de 67% a un 38% (nivell de població). Excedent de demanda. Estabilitat. AMPA bastant potent perquè han tingut molts projectes educatius i gent que lidera això. Hi ha un perfil del professorat per a aquestes escoles. La gent tria un centre sense tenir molts criteris. Ceip 2 (2ª escola): escola amb un procés bastant flagrant. Van seguir una línia, però tenien molt poca demanda i problemes institucionals interns. Han fet un canvi de gestió i aquest any han recuperat la línia de matrícula. Canvi bastant important. No tiraran enrera, continuen en aquesta línia. Ceip 4 Equip

directiu molt potent. Tenen projectes macos i han organitzat actes. Ceip 3 (3ª escola): és una escola petita, funciona bé, no té l'esperit crític que tenen altres escoles. Té un índex d'immigració baixet. Té una mitjana de 17 alumnes per aula. Es troben en espera de fer un canvi d'instal·lacions. Tenen un projecte de 3 anys amb Ensenyament. Dels instituts, l' IES 6 (2on institut): és un institut de molt prestigi des de fa molts anys. Tenen unes instal·lacions fantàstiques. Està en el cor de (...). Té una direcció molt entusiasta, amb un AMPA molt potent. Aquest any ha tingut un excedent de demanda de matrícula. Aquí la demanda està molt alta més a la pública que a la privada, perquè s'ha fet un esforç molt important a nivell educatiu, de promoció, exposició (recolzament a l'escola pública) i els equipaments escolars s'han millorat moltíssim. N'hi ha dos que tenen cobert els mínims, però esperen millors equipaments. Després es té prevista una inversió forta en una escola assentada en un edifici emblemàtic, històric. Tenim 6 de 11 òptimes, 2 en espera de ser arreglades i les altres estan en projecte, però ja s'està fent. Acabarem amb una xarxa fantàstica. El IES 5 (1er institut) és un institut experimental de reforma (va un any abans de la Reforma); les instal·lacions estan a l'espera de què es pugui millorar, l'equip directiu és bastant potent, ha tirat endavant els inicis de l'institut, però ara es presenta en el futur amb incògnites. Dels 5 vam tenir 3 instituts experimentals (el Ies 6 no, era un antic institut de batxillerat i, com el IES 5 la seva referència és Barcelona en conjunt).

**Els alumnes d'aquests 4 centres de primària han passat als dos IES...
Hi ha algun mecanisme per afavorir el traspàs de la primària a secundària?**

Això és treball d'Inspecció de la zona. A les escoles de primària es fa la pre-inscripció. S'ha de mirar que tots els nens estiguin pre-inscrits. En el moment que un nen no està pre-inscrit es posen en marxa certs mecanismes i sinó actua SS.SS. Cada vegada tenim més informació i dades més directes sobre tots els processos. Respecte a la matriculació, hi ha una relació molt fluida entre els districtes i les escoles, però no ens arriba de forma immediata la informació via institucional, per exemple, en el cas del traspàs de la primària a la secundària. Llavors la demanem a Inspecció, però no ens arriba. El tema es que nosaltres ho treballemb amb els directors. (TSS) De tota manera, la peça clau són els educadors, i s'està coordinant però... és a final de curs quan ens informen de què tal persona no ha vingut, quan en aquestes alçades de curs, quan resulta complicat fer alguna cosa, quan ja s'ha esgotat. En teoria, és una tasca que fan els inspectors de seguiment i nosaltres tenim uns Serveis socials que poden actuar. Una vegada feta la pre-inscripció, ens haurien de passar els registres, per poder després verificar-ho amb les matrícules; si no, doncs mirarem on està aquest nen. Sobre com s'està treballant el pas de la primària a la secundària és un tema més dels directors... Això sí que ho treballemb molt bé ells i estan molt coordinats. Llavors si realment es fa aquest treball d'acompanyament als nanos, sí que s'hauria de poder contrastar la informació de forma ràpida.

Es a dir, el problema no es tan de passar la informació dels que passen, sinó detectar els que no passen?

(TSS) Sí, clar.

(TED) Haurien de, sistemàticament, tenir-ho. Si no, hem de tornar un altre cop tornar a muntar un disseny de tal manera que podem tenir les dades directament com fem amb les matrícules... Però això és un sobre

esforç. És duplicar una feina.

Ja

(TED) Els directors han de repetir 3 i 4 vegades una mateixa informació, en comptes de derivar-la per a us. El problema és deixar passar el temps i no poder oferir als nois una alternativa de GS o recuperar la situació; et sents desbordada. I penso que seria relativament fàcil (cotejant bases de dades del curs anterior respecte a l'actual).

Tinc entès que a Ciutat Vella hi ha molta mobilitat.

(TED) Bé. el que hi ha és incorporació tardana. Hi ha mobilitat però no significativa; és més bé població itinerant, que canvia. A nivell de casuística de Serveis socials doncs sí.

(TSS) El que sí és significatiu és la incorporació tardana perquè és una sobrecàrrega per a tot el servei, perquè no està articulat.

Com es fa l'adscripció de aquest nano que s'incorpora tardanament?

(TED) Cap problema: se li matricula i punt. El problema és que el fet de no haver vingut a classe no té res a veure amb el què ell té o sap (el seu nivell educatiu). No parlen la llengua d'aquí si, per exemple, han arribat al novembre; i els professors es troben desbordats, els directors no saben què fer.

Hi ha algun tipus de recurs en la zona sobre llengua en aquests programes d'acollida?

(TED) Ara comencem nosaltres a fer un projecte experimental de llengua oral a través del Centre Cívic d'incorporació de nens de procedències diverses. Aquests recursos els té el Dept. d'Ensenyament. Ha creat unes classes de reforç, però només s'ha fet a nivell de ciutat. Són tres serveis. Estem parlant de classes de llengua i aquí no n'hi ha. Es feia la demanda a SS.SS. per convertir a les famílies perquè aquests nois, que no saben comunicar-se i no es troben integrats, vagin a l'escola a un altre barri que no és el seu. Però des d'Ensenyament no tenen creats els recursos per orientar a aquests nois pel barri, per ensenyar-los-hi el mitjans de transport públic, etc. A l'escola tenen unes hores de català, per reforçar, però no és suficient, els orígens són diversos, tenen diferents nivells, etc.

Teniu unitats d'escolarització externa?

Sí, una. I derivem una altra fora. Però, es clar, els què estan fora tenen una complicació.

Hi ha un EAP per districte?

Sí. Aquest any es farà conjuntament amb l'Aixample. L'Ajuntament ha deixat un local i estan aquí a Ciutat Vella.

Es a dir, un EAP per a tot el districte?

Sí. Amb l'EAP compartim alguns espais però coordinem més a nivell d'escola. En els llocs on hi ha comissió, doncs es guia a través d'ella. La intervenció de l'EAP és diagnosticar. L'assistent social, quan no hi ha comissió, es posa en contacte amb el centre del lloc. Es una mica caòtic. El recurs immediat el tenen els centres, perquè l'EAP

té assignat només un dia al matí per a cada centre.

Quin tipus d'intervenció fa la Direcció General d'Atenció a la Infància?

(TSS) És un servei a nivell de ciutat. Els que sí estan més vinculats amb el treball de SS.SS. són els EAIA que són un equip institucionalitzat per la Generalitat i la gestió es porta d'una manera centralitzada des de l'Ajuntament de Barcelona.

Hi ha alguna relació entre EAIA i SS.SS.?

(TSS) Claro, hay reuniones mensuales, tramitaciones de los casos. Los casos que llegan a l'EAIA son aquellos casos que ya se han estudiado desde SS.SS. y están en situación de riesgo y, por lo tanto, requieren una medida a estudiar de manera temporal o permanente. En algunas escuelas, SS.SS. ha organizado algunas charlas en las escuelas de cara a que la escuela también conozca el circuito y desde la escuela también pueden derivar a l'EAIA. Somos el distrito donde más EAIA hay y también tenemos un número de casos que reciben la atención correspondiente.

I com valoreu la intervenció de l'EAIA?

(TSS) La gent té molt mal concepte dels EAIA, tan pel tipus d'intervenció que fan com per l'atenció... com pel servei. També hi ha factors de desconeixement de que pot o no pot fer i després l'angoixa, immediatesa amb la què cada dia viu el director del centre que té les criatures o el tipus de docent no veuen en el mateix sentit la preocupació i el seguiment del cas per part de l'EAIA. A lo millor, els criteris no coincideixen i han arribat a enfrontaments. Hi ha problemes a diferents nivells: a nivell de manca d'informació i comprensió, a nivell de manca de recursos, a nivell de criteris de revisió o d'atenció de casos...

(TSS) Moltes vegades, des de l'escola pensen que poden assumir qualsevol cas o problema. Jo penso que també cal ubicar què vol dir cada servei en el sentit professional, perquè segurament l'EAIA triga molt a fer-se amb segons quin tipus d'intervencions, però es que en determinats estudis s'ha de deixar i esperar fins veure com evoluciona la família en segons quins temes; i en canvi des de l'escola serien més ràpids, però penso que sí està bé insistir en aquest tema a nivell de formació; des de aquí es va fer a través del Consell de la Infància formació en relació a temes d'aquests, es van crear comissions perquè s'havia detectat aquesta necessitat i per així treballar en aquesta línia a nivell del què correspon a cadascú, de manera que cadascú sigui conseqüent i aportí coses des del seu puesto.

(TED) La idea nostra era parlar de co-responsabilitat; tothom té una co-responsabilitat, tothom té coses a millorar i tothom té un paper a fer. El tema de la co-responsabilitat en aquests casos s'ha de centrar en comptes de pensar que li toca fer-ho als altres; es tracta de saber què li toca fer a cadascú... I segur que tots plegats tenim coses a millorar. Pot haver-hi la conjuntura que en un moment determinat un centre educatiu estigui molt implicat amb la seva corresponsabilitat i, al següent any, no se la doni. Però al contrari també existeix.

(TSS) Després, a nivell de comentari, quan s'ha de fer un comentari conflictiu i apareixen dificultats, posant protocol i signatura, també hi ha dificultats perquè són situacions complicades i en relació a les quals els professionals poden tenir repercussions.

(TED) Hi ha implicacions. Per exemple, un director d'una Escola Bressol va acompanyar a la mare a posar una denúncia directament, mentre que èticament i professionalment no tindria perquè fer-ho. Es pot jugar el físic.

(TSS) Aquestes situacions passen moltes vegades als serveis socials, ... La signatura de SS tindria molt valor si anés acompanyada per tota una sèrie d'informes dels diferents estudis dels serveis pels quals ha passat, per poder confirmar des de SS.SS. el tipus d'estudi que es fa. El tema de protocolaritzar aniria orientat en aquesta línia. Si són coses que s'han vist des de l'escola doncs a SS.SS. hauria de constar el què la professora ha manifestat i la seva signatura, del què s'està veient allà, a l'escola i no a casa, per exemple, com arriben els nens a classe, etc. La feina a l'escola doncs s'hauria de fer constar per poder situar el cas.

A Ciutat Vella, funcionen les comissions de matriculació igual que als altres districtes?

Sí, Molt malament.

Bé, hi ha alguna cosa més que volguéssiu afegir?

Doncs no, em sembla que t'hem comentat el més rellevant sobre el tema.

Molt bé, doncs moltes gràcies per la vostra col·laboració.

Tècnica d'Educació. Zona 2

1ª Part: caracterització de les escoles.

1. Problemàtica de l'absentisme al districte/zona: A Hostafrancs hi ha un col·lectiu gitano dels històrics, com a Gràcia, que "fins i tot" parlen català. Els nens es concentren en l'escola Miquel Bearn, que és un autèntic "getto". En aquesta zona hi ha una comissió d'absentisme formada pel director d'aquesta escola, serveis socials, representants d'una associació gitana i la mateixa tècnica d'educació (no recordo si participa també la responsable de compensatòria i algú altre.) L'altra problemàtica que l'entrevistada assenyala és la existència de famílies desestructurades, particularment a la Zona Franca, on es poden trobar problemàtiques associades a la drogaaddicció.

Pel que fa a la intervenció municipal contra l'absentisme la entrevistada, que està en el càrrec tècnic des de 1997, assenyala que el districte conta amb una proposta d'actuació que es comença a portar a terme des d'aquest any. També han elaborat una fitxa d'indicadors de problemàtiques escolars entre les que es troba, òbviament, l'absentisme, si bé l'absentisme és una de les múltiples problemàtiques que es troba serveis socials. (Punta iceberg), per tal que els casos de nens d'alt risc social que l'escola deriva a SS tinguin unes informacions mínimes (no només noms i cognoms) i per tal, també que l'escola reflecteixi el treball que ha realitzat fins el moment en aquell cas concret. En paraules de l'entrevistada..."Ara hi ha un treball més estricte a nivell d'escola" (com volent dir que abans es tendia excessivament vers la derivació a serveis socials).

El districte no té un recompte de casos d'absentisme. La tècnica té el recompte de l'any 97, que li va ser facilitat des de serveis socials i també des del programa de compensatòria, tot i que les xifres d'ambdós serveis no coincideixen. La Dolores comenta que no hi ha criteris compartits a l'hora de definir l'absentisme. També és probable que hi hagi un problema de "desfasament" entre l'absentisme declarat i el real. Hi ha escoles que no volen declarar l'absentisme que tenen (l'entrevistada no atribueix explicació al respecte). L'entrevistada comenta que la proposta municipal de lluita contra l'absentisme ha estat un xic aturada durant l'any passat. Els motius són, d'una banda l'esclat d'un conflicte entre el referent municipal de serveis socials i la responsable del programa de compensatòria (superposició i problemes de delimitació de competències), per la qual cosa no té dades de l'any passat. L'entrevistada també manifesta les dificultats de coordinació interna (serveis socials i educació) donat que a la pràctica es dona prioritat a altres urgències, sembla que no hi ha hagut una prioritat política respecte del tema, amb la qual cosa s'ha resolt tècnicament el que es podia resoldre en la comissió d'absentisme del districte, però no s'ha pogut avançar més. Tanmateix sembla que la Comissió de ciutat, que hauria de definir un marc per a la intervenció en els districtes, també està aturada.

2. Pel que fa a l'existència de comissions de matriculació, existeix una subcomissió al districte, si bé no acaba de funcionar...Els representants a aquesta comissió són: Els pares a proposta del Consell escolar del districte; Els directors d'escola públiques, nomenats per la delegada territorial, i en les escoles privades els nomenats per la patronal, a més intervé també: el director de l'EAP, l'inspector de zona i ella mateixa com a tècnica d'educació. Les funcions d'aquesta comissió són. Evitar duplicitats i acabar de decidir adscripcions a centres, revisar les inscripcions fora de termini... De fet el problema és com evitar la concentració i

"getització", però això requereix definir uns criteris d'adjudicació que són difícils de consensuar.

3. Pel que a les seves funcions no hem tingut temps de parlar si be em comenta que a cada districte poden variar notablement.
4. Pel que fa a les adjudicacions de primària i secundària tots els CEIP's que formen part de l'estudi a la zona deriven els seus alumnes als IES de la zona (només hi ha els dos objecte d'estudi).
5. Pel que fa a la caracterització dels centres:

CEIP's:

- Can Clos: Té 187 alumnes. Es un centre que està en una zona molt tancada/guetitzada, i concentra molta problemàtica de desestructuració, drogaaddicció...El centre, però, té un equip estable que funciona de forma cohesionada amb un projecte educatiu que es creuen i són professionals molt implicats que segueixen molt acuradament els problemes de l'alumnat (àdhuc sollevant-se, en certa manera, amb serveis socials). El centre te un projecte d'hort i una granja que està oberta a la comunitat propera.
- Enric Granados: Té 159 alumnes. Es un centre molt estructurat però que, segons la percepció de l'entrevistada -que ella mateixa declara està esbiaixada per la pròpia visió de l'equip directiu i serveis socials de qui ella recull informació- és un centre on la figura del director pesa molt. No te percepció de projecte d'equip, si bé es un centre molt estructurat. En l'últim any ha passat de dues línies a una línia i ha tingut una pèrdua de població al temps que en alguns cursos s'ha produït un fort augment de nens gitanos (arribant gairebé a la meitat de presència en alguns cursos)
- Nostra senyora del Port: Té 134 alumnes. Aquest centre sembla haver tingut una crisi interna per més que no coneix els motius. La direcció desenvolupa les funcions des de fa molt de temps.
- El Polvorí: té 111 alumnes. Equip docent molt participatiu, amb criteris i projectes compartits, tot i que hi ha diferents sectors dins del claustre. Aquest centre cuida molt el traspàs de primària a secundària
- Avillar Chavorros: té 120 alumnes. Molt peculiar. Es tracta d'un centre ubicat en un nucli güeto, amb una forta presència de col·lectiu gitano, si be tenen un baix absentisme. Es tracta d'un centre municipal en el qual la "secretària - administrativa" té la funció d'anar a buscar als nens a casa pels matins i portar-los a l'escola. Tenen tota una sèrie de serveis complementaris: menjador, neteja dels nens i nenes, neteja de roba, fins i tot hi ha un casal al costat que organitza activitats de futbol per quan els nens surten de l'escola. L'entrevistada es qüestiona el model per paternalista i perquè no permet un treball de reeducació amb les famílies, si bé els seus resultats en termes de baix absentisme semblen ser evidents. Aquesta escola ofereix, doncs, tota una sèrie de serveis complementaris.

IES:

- Domenech i Muntaner. Té 204 alumnes. Actualment només fan fins a tercer d'ESO. Es tracta d'un centre de nova creació que es va ubicar en una zona de concentració de marginació, lumpen: les cases barates, i que en principi era provisional tot i que ja porta quatre anys i mig. Té un equip docent "potent" amb projecte d'escola. Abans l'IES Montjuïc era l'únic de la zona però ara l'IES nou sembla captar més demanda
- Montjuïc. Té 137 alumnes d'ESO, 143 de BUP-COU i 58 de nou batxillerat. Era un institut de batxillerat, el director del qual

es va anar al IES Domenec i Muntaner,. L'actual director no sembla haver aconseguit cohesionar a l'equip.

Observacions: Hem quedat que consultarà al seu cap si pot facilitar-me els documents interns relatius a la proposta d'actuació del districte, els indicadors elaborats pel traspàs d'informació escola - serveis socials i altres documents que puguin ser d'interès.

Tècnica de Serveis Socials. Zona 2

Fa dos anys va haver un important conflicte entre els serveis socials i les escoles de la Zona Franca. La entrevistada no volia dir res que pogués resultar inoportú a propòsit d'aquest assumpte i per tant s'ha negat a deixar gravar l'entrevista.

L'entrevista a començat amb retard perquè la persona entrevistada estava ocupada fent algunes gestions telefòniques. Després d'un temps d'espera d'uns 20 minuts la interlocutora m'ha sotmès a un petit interrogatori respecte de les preguntes que pensava formular a la directora del centre de serveis socials de la zona. En paraules de l'entrevistada "Abans de deixar-me anar a parlar amb la directora del centre de serveis socials de la zona volia, personalment, saber que li havia de preguntar per donar-me autorització o no. (una actitud que m'ha semblat del tot inapropiada)

La interlocutora al llarg del seu discurs ha fet molt d'èmfasi en que l'absentisme és fonamentalment un problema de les escoles i com a tal no afecta a serveis socials. En paraules textuais de la interlocutora "no es tracta d'absentisme laboral ni absentisme social sinó d'absentisme escolar" i com a tal és una responsabilitat de les escoles. Segons l'entrevistada es va "posar les mans al cap" quan va saber que es faria un estudi sobre absentisme escolar i que l'estudi inicialment no contemplava la perspectiva dels serveis socials.

M'ha explicat que s'havia fet en el districte una comissió i quatre sub-comissions per treballar quatre temes: beques de menjador, seguiment escolar, el trànsit de primària a secundària i una subcomissió especifica per tractar la problemàtica de can Tunis. Pel que fa al seguiment de la escolarització de l'alumnat de primària a secundària es va acordar que la fitxa que elabora l'EAP fos per a tot l'alumnat de la Zona Franca. Ara bé, val a dir que les conclusions de les quatre subcomissions no s'han portat a terme, segons declaració de la entrevistada. Veure document annex.

La comissió general va estar formada per: els directors de les escoles i els dos instituts, la persona de l'EAP i la de compensatòria, la tècnica d'educació i la de serveis socials, l'inspector, una persona de l'IMEB i en qualitat de convidada la directora del centre de serveis socials

Quan estaven acabant m'ha explicat un xic que fa dos anys va haver un conflicte entre serveis socials i els directors de les escoles de Zona Franca, que varen elevar una protesta formal a altes instàncies (delegació territorial i al mateix ajuntament de Barcelona). Protesta que varen signar tots els directors de les escoles de la zona i que acusava als serveis socials d'ineficients i inoperants. El conflicte va ser tant greu que va tenir que mediar la pròpia delegació territorial qui va determinar que un inspector nomenat especialment per a l'ocasió (com un tercer brazo de la delegada territorial en paraules textuais de la interlocutora) fes de mediador, juntament amb els directors de les escoles i altres agents en la resolució del conflicte, que es va paliar en la creació d'una comissió i quatre subcomissions que permetessin un apropament. Aquesta comissió s'ha traduït en que tots els directors-es de la zona que ja es reunien de forma regular entre sí, convidin ara a la directora del centre de serveis socials de la zona per tal de coordinar les accions a emprendre.

La interlocutora també ha comentat que en algun moment des de la professional de compensatòria li ha arribat la demanda de contactar amb la directora de serveis socials directament (la professora de

compensatòria i la directora de serveis socials) si be en opinió de la interlocutora la seva postura era contrària a afavorir aquest contacte perquè considera que, d'una banda pot crear mals entesos que la persona de compensatòria treballi directament amb assistenta social i altres professionals de base, i d'altra banda considera que és una forma de que els directors deleguin responsabilitats quan de fet són ells els que, institucionalment estan al mateix nivell i per tant reclama una relació d'igual a igual i no considera que la relació amb la mestre de compensatòria sigui una relació d'igual a igual. Per últim val a dir que en relació als motius que varen originar tot aquest conflicte l'any 97 la interlocutora ho atribueix, fonamentalment, a la "impregnació" que viuen els directors i professorat d'aquests centres, de la tensió i fricció contínua en la que viuen aquestes escoles, pel tipus de població que reben. D'altra banda explicava també que el retall pressupuestari de l Departament d'Ensenyament que segons ella era deguda a "aquesta llei nova que ha sortit ara" (Suposo que es devia referir a la LOGSE?) Segons ella aquest factor ha estat un motiu que ha provocat la crispació del professorat de les escoles de tal manera que aquests exigien a serveis socials que complementessin amb el pressupost tot allò que el departament d'ensenyament no contemplava en el pressupost d'ensenyament. Aquesta és la justificació que la interlocutora m'ha donat pel que fa als motius que varen originar el conflicte entre serveis socials i les escoles.

Tècnica d' Educació. Zona 3

(Presentació de l'estudi)

Des de l'any passat hi ha vuit tècnics per nou concurs, dels quals només dos continuen. Els tècnics d'educació i serveis socials al districte són relativament nous en el càrrec.

Característiques socio-econòmiques de la Zona 3 (C. M. T.B I V). Es una zona que està separada del districte fins i tot a nivell geogràfic i de comunicacions. N'hi ha hagut moltes històries, ara una de les que està al diari és la del metro « metro ligero » que és la proposta de la Generalitat. Una iniciativa interessant és la de continuar la Via J. i comunicar fins a TB i CM. CM és on es concentra tota la població, però no deixar de ser el barri més normalitzat. El que és T.B. i V. es caracteritzen per problemes de serveis (fins i tot de forn, perquè a ningú no li és rentable). Hi ha iniciatives de construcció privada, a C.M. que de fet per a les escoles pot estar molt bé, però que és una altra cosa. A T.B. s'ha fet alguna construcció molt petita però és difícil que hi vagi més població perquè es tracta de zones molt degradades. Es una zona bastant aïllada, Es zona 3 del districte i V és el nord de la Zona 3. El grau d'analfabetisme és del 11%, l'atur també molt per sobre, la renda familiar és un 30% més baixa que a Barcelona i un 15% més baixa que al Districte, la situació és complicada.

Pel que fa a les escoles, el Ceip14 està a V. Al Cimal que és la part de muntanya que agafa una part de Barcelona i una part de M. s'han anat instal·lant un campament de gitanos portuguesos. Una proporció molt gran de l'alumnat del Ceip 41 és d'aquesta zona, amb tota la problemàtica que això comporta, també pel caràcter itinerant d'aquesta població. Fins i tot el tema de la llengua a l'escola és rellevant (parlen un idioma que no és ben be ni gallec ni portuguès). La direcció aquí em sembla que es nova d'aquest any.

L'escola 15 que està just entre TB i CM ... de fet tal i com està l'escola té un accés que dona a C M i un altre que dona a TB , i a vegades hi ha problemes de seguretat...però es gairebé inviable tancar una de les dues portes perquè si no has de fer una volta enorme, perquè està al mig de la muntanya...la generalitat de la població és, en general, son nanos amb forces dificultats, econòmics, de compra de llibres... Hi ha també a la zona dos concertades, però que van una mica a la seva, que són: el (nom de l'escola) i el M. A. Encara no tinc les xifres totals d'aquest any de la pre-matriculació però bueno, normalment mentre aquestes escoles omplen la seva oferta les públiques no arriben a cobrir tota la oferta. El Ceip 15 crec que encara te dos línies però amb algun curs d'una línia. A més de la davallada demogràfica val a dir que aquestes puntes a la privada fan mal a tota Barcelona, però en determinades zones encara més. Perquè aquí a la pública, el pare mare treballador, no se que no se quant, a V. veuen que el seu fill estarà amb nens gitanos i tal.

Existeix una cosa que es diu « Comissió Social » de la Zona que permet una coordinació entre totes les escoles i els serveis socials, que és una iniciativa bastant interessant.

L'Institut 18 agafa tota la escolarització de T.B, C.M i V. Es clar que els nanos de C.M els agafa tant lluny que han d'agafar transport públic i en aquests casos tant els hi fa anar al Ceip 19 o a un altre, poden triar entre qualsevol dels dos. Això és una zona tancada, l'IES 18 te adscrits els quatre centres (Ceip 17, Ceip 16, El Ceip 15 i el Ceip 14 i l'institut 19 te adscrits centres de Tr. Bé, et segueixo explicant, potser val la pena que t'expliqui la existència de la

Comissió Social de Zona: a partir d'un fet puntual (una agressió o una història d'aquestes)...bueno, un fet puntual que no te més importància, les diverses escoles es comencen a plantejar el tema de que... bueno han de començar a sortir de les seves quatre parets perquè sinó no se'n sortiran i es va comentar amb els serveis socials municipals (els serveis socials del barri) i algú més la forma de sostenir la Comissió Social, llavors la Comissió Social en sí està composta en aquests moments, bé el nucli motor perquè te una altra estructura que ja et llegiràs en el document, està formada pels directors d'aquestes escoles... de fet hi ha una escola més que aquí no surt que és el Sant Joan de la Creu que és una escola d'educació especial, que està ubicada també a la part alta, molt a prop del Ceip 17 i del Ceip 61 tot i abarcar nanos de tota Barcelona. Totes aquestes escoles tenen unes direccions que estan molt conscienciades de on estan, però alhora també estan cremats, per exemple vaig proposar de presentar el nostre projecte al PEC i varen haver-hi forces resistències perquè la gent deia. « si no serveix de res, perquè això és una catarsis...una història d'aquestes, no ?... » jo en canvi que era nou en aquell moment ho vaig veure molt interessant perquè que hi hagi una globalitat d'actuació entre totes les escoles (primàries i institut) , amb els serveis socials... també està caritas que te intervenció en la zona i un representant de l'EAP, que és el professor d'educació compensatòria, i jo mateix (el tècnic d'educació). La comissió és reuneix cada mes. S'ha treballat la qüestió dels llibres, per tal que cada nano pugui tenir un llibre, també es treballa la qüestió de beques, per que s'ha d'ajudar a la població -11% d'analfabetisme- a omplir el formulari...clar que són coses que d'una banda estan molt be però d'altra alguna vegada algun director o directora planteja : _ « Jo tampoc m'haig d'ocupar d'omplir formularis... » . S'està en aquesta tessitura. Estaria be que poguessis parlar amb la directora de serveis socials que et podrà explicar amb més detall. Ella és qui reuneix cada mes. A més hi ha una comissió més amplia, amb àrees bàsiques de salut (Capip), també es convida a l'inspector d'ensenyament i al cap de divisió de serveis personals. Un tema que jo penso que és important és el tema de l'inspector d'ensenyament, que en el nostre cas és una persona molt vàlida, que te un tarannà diferent a altres inspectors que he conegut. Dins de la comissió social se'l critica en tant que és representant de l'administració però ell te perfecta consciència de la realitat que hi ha aquí i ofereix un recolzament important. Aquí a NB hi ha tres inspectors potser fins i tot quatre, i a vegades tenen unes divisions per zones ben estranyes... Tornant al tema s'ha de dir que aquest inspector te les coses bastant clares a nivell personal.

Quina és la funció d'aquesta comissió social?

Aviam, començo per una de les funcions finals, mmhh...a banda d'això, a cada escola, existeix una comissió social de centre llavors aquí la composició exacta no la se, i serà variant, però fonamentalment suposo que és part del professorat, part de serveis socials i el que no se és si està el membre de l'EAP suposo que sí, i aquí el que es fa és parlar de cada cas individual. Això es fa cada mes, ho tenen com a norma. Bé, el que són temes de...des de econòmics, abans et comentava el tema dels llibres, actituds de nanos problemàtiques o no se què, fins el tema d'absentisme... el seu lloc natural de tractament és aquests. Amb serveis socials es treballa el cas, es detecta si està el cas obert, si està obert quines problemàtiques hi ha...la qual cosa permet un abordatge molt més integrat, lo qual penso que és molt rellevant. Totes les escoles i els dos instituts tenen C. Social. En aquests moments en totes les escoles públiques del districte existeix una comissió social d'escola i aquells lloc on no existeix és perquè

no fa falta, potser dos o tres primàries...Aquest és un tema molt valorat, tots els contactes que jo he tingut ho han valorat molt positivament. Penso que és un mecanisme a anar treballant perquè permet abordar coses concretes : el tema del trànsit de sisè a primer d'ESO, aquest és un tema clau que s'ha de treballar perquè és un dels temes que explica el pas de molta gent a la privada.

Perquè les pèrdues de primària a secundària com es controlen ?

A veure, en una zona tant tancada com la zona 3 l'escola pot seguir els caos però a nivell general...no se si des de serveis socials hi ha algun mecanisme. Nosaltres una de les maneres que incidim és, amb tota la gent de serveis socials sabem si un nen està matriculat o no.

Amb les famílies que tenen expedient obert ?

Clar, amb aquesta gent si que es pot saber ! Amb la gent que no està a serveis socials no hi ha cap mecanisme. L'únic mecanisme és la guàrdia urbana, per dir-ho d'alguna manera, comprovar si i ha nanos al carrer.

Perquè l'administració educativa' Tu saps si te algun mecanisme?

Bueno és un tema que et volia comentar al final...ens estem trobant que hi ha casos que ja no serveix res, ni comissió social ni serveis socials...per exemple una nena que se sap que no va a l'escola perquè està fent les feines de la llar, que malgrat la obligació dels pares de portar la nena a l'escola aquesta ja no sap que fer, que serveis socials... "los ha extorsionado" al límit, el criteri és educatiu però hi ha famílies que passen i és una angoixa que manifestaven les directores i es parlava de si es podia sancionar a la família, fins i tot econòmicament, que no penso d'altra banda que sigui la solució...bueno algun mecanisme com més de força s'hauria d'establir. La directora de centre de SS estava elaborant conjuntament amb la comissió alguna proposta que es pogués consensuar amb l'ajuntament de Barcelona i que aquest alhora ho pogués consensuar amb la Generalitat. Llavors sembla que és el recurs...i al final em sembla que es proposava la intervenció de fiscalia de menors...Hi havia propostes que anaven des de fer una reunió conjunta amb SS a la mateixa escola o una visita de la guàrdia urbana al domicili...ara be hi ha famílies que passen. No se si en altres districtes ho tenen més treballat el tema però nosaltres anem una mica per aquí. Altres anys el tema de l'absentisme ha estat una prioritat, ara mateix, aquest any no ha estat un tema prioritari, ni pel mateix institut d'educació perquè aviam, no es pot prioritzar tot, i amb el projecte educatiu de ciutat, amb la campanya de matriculació...penso que s'han posat aquí els esforços i penso que ha valgut la pena. Aquí al districte amb tots els canvis i tal tampoc és un tema en el que s'hagi sabut avançar més, per dir-ho d'alguna manera. D'altra banda si s'està dinamitzant el tema des de la comissió social de ciutat, intentant establir un circuit d'intervenció comú, tampoc val la pena invertir ara mateix més esforços. A més els circuits d'intervenció són com molt diversos. Jo crec que un circuit ha de ser útil a nivell de ciutat. El tema ara mateix està en una situació d'impasse. També hi ha un tema i és que la qüestió de l'absentisme està també a cavall, dins de l'ajuntament també, entre serveis socials i educació, que són dues estructures absolutament diferents, i...si en aquests moments estigués call que cada districte s'espavila doncs ens espavilaríem però clar, si s'està pendent d'aquest acord a nivell de ciutat... és una mica absurd començar a pensar en un altre circuit. El paper de la guàrdia urbana per exemple era molt diferent el que se li assignava des de la

proposta de ciutat al que se li podia assignar des de cada un dels districtes.

Perquè a tu et consta que les escoles intervenen ràpidament ? Perquè clar, he sentit parlar que de vegades, hi ha escoles que tenen lògiques de no intervenció, per evitar l'etiquetatge de l'escola, o perquè de fet els nanos absentistes són de vegades nanos que tenen actituds de conflicte a l'aula... en fi, diversos factors que porten a l'escola a no declarar la situació...

Bé, és possible, si bé les comissions socials intervenen en aquestes situacions. Ara entro al Ceip 19 en relació a aquesta qüestió. La directora del centre de SS de zona te dades, probablement antiquades perquè a ella li arriba la informació de tots aquests circuits per a dalt, de tal forma que quan li arriben probablement ha passat un any, però aviam hi havia en el districte 60 casos d'absentisme dels quals 40 estaven en el IES 19.

Es possible ?

Bueno, si, el primer que penses és que mal que està el Ceip 19 ! que mal ! Segon, penses que igual és que el Ceip 19 és l'únic que està dient tot el que té. Jo em quedo més amb la segona hipòtesi, jo crec que va per aquí i bueno, no deixa de ser curiós, amb la qual cosa és molt difícil saber les dades reals d'absentisme. Una, les més...perquè queda mal, i després hi ha d'altres escoles que pensen que realment no serveix per res. Hi ha després unes altres que realment bueno, es treuen el mort de sobre, envien la carta de notificació i tal...però per exemple a la Zona 3 es confia en la comissió social però el circuit d'intervenció establert (derivació) és poc àgil i penso que s'hauria de buscar un sistema d'intervenció molt més eficaç. El tema de les comissions aquests jo no se si legalment se'ls hi podria donar atribucions...perquè és un fenomen relativament nou i que es pot estendre a altres llocs. En el tema de l'absentisme jo penso que s'ha de cobrir aquesta part legal i en quant a efectivitat penso que és molt efectiu perquè tothom que pot intervenir amb el nen està en una taula (es refereix a la comissió social d'escola). Jo crec que és el més efectiu perquè contar amb altres intervencions externes, com per exemple el tema de la guàrdia urbana...doncs jo ho veig més com una estratègia, i després hi ha la intervenció des d'inspecció... que les dues administracions poguessin seure amb la família...

Jo estic molt en aquesta història perquè treballava a Horta Guinardó i era una realitat diferent però aquí la CS és una experiència molt interessant, amb una voluntat suposo de Serveis socials municipals,

Que anava a dir-te...hi ha comissió de matriculació del districte no?

Subcomissió.

Explica'm que és el que fa...

Bueno...jo crec que en el seu moment havien existit comissions de matriculació amb unes determinades funcions, val ? i...penso que és com una lluita bastant política...des de l'ajuntament hi havia un interès molt gran en que existissin i al final es va decidir que hi hauria una comissió central a nivell de ciutat i subcomissions a nivell de districte. La meva opinió personal és que ha estat, al menys en aquest districte, bastant desastre, perquè realment penso que s'han fet tres o quatre reunions, en la primera no hi havia dades ...

Que havia d'aportar l'administració educativa

Haviem de valorar i no teníem les dades, que és com bastant absurd, al final ens hem dedicat a resoldre per una banda, duplicitats, d'altra banda alguna assignació fora de plaç, i després assignacions difícils...Es varen treballar uns criteris a nivell de la comissió central i clar una subcomissió en principi sembla que no hagi de tenir importància però jo crec que sí, perquè gairebé s'ha dedicat a fer una tasca administrativa. En aquesta comissió hi ha un inspector, jo mateix com a representant de l'ajuntament, un director d'institut en aquest cas, un representant de pares de la privada, un de la pública, clar reunir a tota aquesta gent per resoldre una duplicitat...no se ! Per exemple una qüestió clau és la selecció d'alumnat de la privada i en aquest cas si que jo crec que hauria de ser una funció de la subcomissió per això jo penso que el crear les comissions està bé però han estat buides de contingut. Fins i tot els criteris establerts d'adscripció de l'alumnat l'inspector no els tenia, després hi ha una altra lluita i és que la posició de la generalitat és crear comissions de matriculació i la posició de l'ajuntament és crear comissions d'escolarització. Que és diferent ! Aquest any eren comissions de matriculació. La proposta de l'Ajuntament és crear una comissió que funcionés al llarg de l'any...però per això jo penso que les comissions han de tenir poder perquè si no acaben fent un treball molt burocràtic i acaben resolent problemes de reclamacions dels pares, és a dir, comprovant les assignacions automàtiques que havia fet el programa informàtic del departament. Curiosament tots aquells pares que havien demanat un centre concertat acabaven tenint una adscripció en centre concertat hi havia un cas Z. 3 ... i com estaven plens se li adjudicava un altre de fora de la zona. El criteri òbviament no era geogràfic ni molts menys. L'inspector no sabia on posar-se!

Tu saps si les escoles tenen algun tipus de registre d'absentisme?

Dintre de la C. Social de Zona també intervé compensatòria i llavors jo se que a nivell intern si que s'han fet una mena de protocol per recollir les dades. La directora del centre de SS de la zona et podrà informar al respecte. Ella està en la Comissió social des de la seva constitució. De fet el tema d'absentisme ha estat fins ara més en serveis socials que en educació, dins del mateix ajuntament. Jo particularment no acabo de veure quin és el paper que pot tenir al respecte el tècnic d'educació, dins del protocol aquest que no funciona es contemplava que el tècnic d'educació fos qui tingués o centralitzés d'alguna manera la informació, cosa que no està passant. No hi ha un engranatge en caso que es requereixi una intervenció més enllà de serveis socials. Tampoc a nivell d'informació hi ha engranatge, per exemple, fer una recollida de totes les dades d'absentisme és un tema que costa.

Canviant de tema, l'absentisme més vinculat a la vivència difícil del nen/a l'escola i que no passa per serveis socials, com s'intervé en aquests casos?

Això passa en algun cas de nenes que a partir dels 12 o 13 anys deixen d'anar a l'escola. Cal considera que hi ha molta població gitana. Existeix el cas d'una nena, que tant pot ser gitana com no gitana que porta els germans a l'escola però que ella mateixa no va. I aquí si que s'ha de posar tothom !

Em sembla que hi ha una associació gitana « La Unió Romaní » que te alguna mena de projecte que s'està fent a la zona centre (em sembla que està implicat el Ceip 19). Em sembla que la Unió Romaní és una

cosa macro, que intervé en tota Catalunya, i aquí deuen haver fet alguna delegació, a la zona centre, tenen un projecte que es diu « Reforç escolar multicultural », en el que s'està treballant diverses escoles i serveis socials i que contempla, pels nens més problemàtics, de fracàs escolar, etc., una mena de reforç, d'una banda per que pugin acabar treien la titulació i d'altra banda per treballar la integració, etc. En aquest projecte participa la Unió Romaní, em sembla que a més te recursos per a la població gitana.

En alguns casos s'ha parlat de la figura del mediador, que en alguns casos pot estar molt bé però que, de vegades els mateixos gitanos ja veuen com "l'apaiado" no? i, no era en aquest projecte, però tot i així segur que és una figura amb unes funcions quan la comunitat és molt tancada.

Em podries explicar quina funció te un tècnic d'educació?

Bé, jo sóc producte de la últim canvi de l'administració i potser no sóc la persona més adient per ser l'últim que ha entrat però be... jo abans era cap de territori a un altre districte, que és, no se si ho saps, la persona de qui depenen els serveis socials, salut, els equipaments com casals infantils, etc., amb la qual cosa jo personalment tinc una trajectòria molt lligada a tot el que és comunitari i potser per això valoro tant els temes com és la comissió social de zona, no? Amb la qual cosa jo crec que aquí aquesta besant de consens i participació és molt present i potser no ho és tant en altres llocs. Per una banda hi ha trot el que seria el suport al tema de la participació: coordinar als representants municipals, ser secretaris en el Consell Escolar de districte, és adir, aquest vessant més participativa i més formal. També hi ha una funció més educadora, que consisteix en estar en contacte amb el Centre de Recursos Pedagògics (CRP) treballant les activitats de suport que s'ofereixen a més del pla de formació que fan hi ha tota una sèrie d'activitats de suport que s'ofereixen: visita al districte pel nou professorat, fins a temes de centres cívics, biblioteques, activitats per professorat com per alumnat... etc. després aviam, dins dels encàrrecs estaria el tema del que és l'absentisme com el de les comissions de matriculació, etc. Una funció que suposo és important és tota la relació amb les AMPAS... i després...segur que em deixo coses però bueno...també acabes sent el referent per els centres educatius del districtes en temes d'educació malgrat que el teu marc de competències sigui limitat. A partir d'aquí, ara s'ha fet, i penso que és molt positiu, una comissió de districtes de primària i una comissió de secundària i...l'interlocutor sóc jo, per dir-ho d'alguna manera, si be el 80% dels temes són d'altres Departaments. El paper del tècnic és difícil de definir però estàs tocant moltes tecles alhora. O per exemple també varen coordinar les jornades de portes obertes quan s'inicia el període de matriculació...o difondre determinats programes culturals com "Barcelona Identitat", per exemple.... que és un projecte finançat per l'IMEB que permet un ajut econòmic a centres i de fet constitueix un recurs suplementari. De fet, les escoles de la Zona 3 també, d'alguna manera, s'espavilen per obtenir recursos complementaris, és el cas del Ceip 14 i del Ceip 15 que són les dues que reben la població més cascada. En el cas de secundària el que més... a secundària penso que estan més preocupats pel tema de la matricula perquè van perdent... molts han passat de tres a dues línies. Llavors si que varen venir a parlar amb nosaltres però bueno, llavors si que les competències a secundària aquí si que són molt poques però bueno, la comissió de directors va venir també, penso que tenir una comissió agrupada facilita el diàleg. El tema de la seguretat fora dels

instituts, si que toca més a l'administració local, amb el paper de la guàrdia urbana...

Bé, quan acabem farem si vols una mica de recompte del que t'he de passar i veuràs com el circuit de NB està absolutament definit, el que passa és que en aquests moments aquest circuit no funciona.

Perquè et sembla que no funciona? Me'l podries valorar?

Em faig una mica portaveu de la reunió que vàrem tenir amb els referents socials, les directores de les escoles la guàrdia urbana i la secretaria de seguretat i prevenció i...realment la queixa de socials era la falta de recursos per treballar en condicions el tema. Ara serveis socials potser el rema resolt amb el programa informàtic que s'ha instal·lat a serveis socials que permet detectar qualssevol problema en qualsevol dels districtes de Barcelona, però els casos d'absentisme no queden controlats com haurien de quedar controlats en aquest programa o sigui només introduint un cop la dada ja hauries de tenir prou doncs en els casos d'absentisme s'ha de fer un treball paral·lel, amb la qual cosa aviam, aquest districte jo penso que, el treball concret que s'està fent jo penso s'està fent molt bé, el que cal és sistematitzar-lo d'alguna manera i que ara està en una situació d'impasse perquè clar, d'alguna manera si es treballa a nivell de ciutat el pensar en un circuit senzill que sigui àgil, no te sentit pensar des del districte en un altre circuit.

Un tema recurrent és el tema de la guàrdia urbana. En alguna medida si que hi ha algun contacte amb G.U. però en principi si que poden detectar, el que passa és que a primària és més fàcil d'identificar però a secundària, que tenen lliure algunes tardes és molt més complicat de detectar. A més val a dir que la guàrdia urbana te un problema de recursos humans, no arriben a tot el que han de fer i suposo que bueno, es prioritari el tràfic....

- (...)

- Canviant de tema el paper del representant municipal és una figura a replantejar. S'escull...tots els funcionaris poden optar-hi però realment hi ha poc contacte amb aquesta gent. Abans els representants municipals eren mestres i en un moment determinat es va voler diversificar i que entressin funcionaris amb altres perfils professionals (un tècnic de esports, per exemple o una directora de serveis socials...)

I això va ser positiu?

Aviam, jo valoro que sí, jo valoro que sí, sobretot si això suposa que aquesta gent pugui conèixer el territori, perquè el que penso que és una bestiesa és que un tècnic de Zona Franca pugui ser representant municipal d'una escola d'aquí a més per pròpia cultura molts arriben a entendre bastant el que són els serveis personals integrats no?. La reflexió que jo em faig és aquesta.

A més les escoles tenen un sentiment molt autònom, ninguna se sent Generalitat, potser en les municipals hi ha un major sentiment, però... a l'hora suposo d'ostentar la representació dels ajuntaments penso que altres tècnic poden ser també adequats, la valoració es reforça també si considerem que la gent que està treballant al territori és la gent que ve d'altres sectors de serveis personals. En

aquest sentit el canvi organitzatiu a contemplar que un canvi de professionals en el territori si alhora aquest era representant municipal doncs s'ha intentat mantenir el criteri d'adscripció territorial. A més en els districtes grans és on hi ha més representats municipals per tant en aquests casos a l'hora de treballar en global és més complicat. Els tècnics d'educació som en aquest sentit insuficients, sobre tot en alguns districtes com aquest el tècnic d'educació no te més suport tècnic, potser que tingui algun suport puntual administratiu (una tros de persona) però no tècnic (restricció de recursos humans).

Des de l'IMEB va haver-hi un moment que es varen descentralitzar certes persones i anaven a fer de suport i quan s'havien descentralitzat en alguns districtes, des de personal del Ajuntament, es va dir que de ninguna manera, que si aquestes persones sobraven a l'IMEB tenien altres funcions per a ells. Caldria estructura organitzativa en aquest sentit.

Tècnica d' Educació. Zona 4

No ha estat un tema estrella en el districte, amb això vull dir que no existeix

un projecte que es segueixi a totes les escoles del districte, ara bé el que si et puc assegurar és que tots els casos es tracten des de serveis socials, sempre i quan es detectin. Per tant el primer en ser sensible al tema és l'escola. L'escola en teoria és la primera a intervenir segons el circuit marcat per la Generalitat, que és: escola- inspector- Delegació- Imeb- serveis socials. Com aquest circuit és molt llarg el que es passa és que l'escola contacta directament amb serveis socials. Aquest circuit no ha funcionat perquè suposa que la intervenció es plantegi al cap de mig any i en algun cas no era gent del districte, sinó d'escoles d'altres districtes, de gent que vivia al districte, per tant aquest circuit no serveix per res.

La comissió social del CEIP 20, formada per la directora del centre, la tècnica de l'EAP, la responsable d'educació compensatòria assignada al centre i personal de l'equip d'atenció primària de la zona es reuneix mensualment per tractar temes d'absentisme escolar.

El mes d'abril de 1998 ens vàrem reunir la comissió social amb la participació, també de la inspectora, de la directora del SES 22, l'altre centre públic de la zona, de la responsable del Pla d'atenció a La infància de l'IMEB i jo com a tècnica d'educació del districte.

En aquesta reunió es presenta el protocol de seguiment i control de l'assistència escolar elaborat pel Ceip 20 i s'expliquen les accions fetes des dels dos centres educatius respecte al tema de l'absentisme. El protocol elaborat detalla exhaustivament les fórmules i registres per controlar el seguiment de l'absentisme i seqüència les actuacions a fer.

(S'adjunta la descripció del projecte d'absentisme del districte de sant Andreu).

Es fa un repàs de les mesures de prevenció que es podrien aplicar:

* augment de beques escolars *Establiments de pares - acompanyants o pares despertadors (ja que en molts casos el motiu manifestat per les famílies és la desídia i manca d'hàbits d' horaris).

La responsable del Pla d'Infància de l'IMEB explica que cal arribar a un acord institucional, amb criteris d'acció conjunta de les dues administracions (local i educativa) i amb les funcions delimitades de cadascuna. Els recursos dels que es podria disposar per dur a terme un pla contra l'absentisme es basarien en:

- * L'actuació dels equips de serveis socials
- * la formació del professorat
- * L'establiment de la mediació escola - família
- * la formació de pares a través del teixit associatiu.

Per articular les actuacions cal fer prèviament un diagnòstic de la situació a la ciutat.

S'apunten com a temes a tractar en aquestes reunions els següents i la relació que caldria establir amb:

- l'associació d'ètnia gitana,
- el paper de la guàrdia urbana
- la formació de pares
- els recursos disponibles

- el treball en la prevenció
- els circuits de comunicació (centre - zona - districte).

S'informa que la guàrdia urbana no ha detectat cap cas a la Zona 4.

El mes de juny de 1998 es torna a reunir la comissió, amb l'assistència a més de la directora de l'escola parroquial de la Zona 4, per tenir el pols de tota la zona. S'acorden que a les properes reunions es convocarà a les direccions dels centres educatius del Ceip 21 i l'escola parroquial.

En la reunió es valoren els recursos que millorarien el treball de l'absentisme:

- L'augment del nombre d'educadors socials.
- L'ampliació de l'atenció psicològica (el CAPIP intervé actualment 1 cop al mes i es podria demanar l'assistència setmanal).
- L'increment de la intervenció de les psicòlogues dels equips d'atenció primària.

Per part dels centres les mesures de millora més rellevants que es proposen són:

- increment de l'acció tutorial
- metodologia i activitats més individualitzades
- Respectar els diferents ritmes Individuals
- sensibilització en el tractament a la diversitat
- Millora del control d'assistència.

(Fa un tall de tema en la conversa i aprofito per preguntar per les característiques dels centres)

En el cas del Ceip 20 és una escola que les dos anteriors direccions són molt menys sensibles al tema i el tema de l'absentisme sovint no es tractava, com els absentistes sovint són els més problemàtics doncs si no venien...tampoc no hi ha aquest control. Per tant, el que hem guanyat amb tot aquest treball i amb el temps, i sobretot amb la directora nova és que el tema de l'absentisme s'ha destapat, preocupa i es parla obertament.

El IES 22 (de la zona) és una escola que prové de primària, va tancar les portes com a primària i les va obrir com a secundària i li està costant molt acabar de tenir els cursos plens, tant és així que no ha aconseguit fer dos grups d'ESO. En el IES intenten que tots els temes conflictius de l'escola els resolgui serveis socials, com si serveis socials tingués la "vareta màgica", per tant entenen molt menys el circuit que el Ceip 20 que ara està molt més acostumat i són molt més sensibles a entendre que els primers a intervenir són ells, no poden derivar els problemes a serveis socials.

Llavors, què ha passat a la Zona 4? La gent del barri del que es queixa és que els hi ha enviat massa gitanos de "La Perona", era un barri senzill i humil però que no tenia tants gitanos i que la presència de tants gitanos a l'escola espanta a les famílies normalitzades (actualment per tant la Zona 4 té un elevat índex de famílies gitanes). Llavors quan poden les famílies normalitzades van a la parroquial i quan no poden fan el parvulari a la pública perquè és gratuït i després van a la parroquial per que com te concert amb el departament d'ensenyament...Per tant, tot i que l'escola parroquial és una escola molt assistencial, amb un esperit molt integrador, el fet que les quotes sigui diferent marca clarament la procedència de les

famílies a una escola i a una altra. Així la parroquial és l'escola que té bona fama tot i que té una infraestructura molt més dolenta que la pública però la població que hi va és la població més selecta.

(prossegueix amb el tema de la reunió)

Des dels professionals dels serveis socials s'apuntà, en aquesta segona reunió (del juny de 1998:

La prioritització dels casos d'infància en risc (amb problemes d'absentisme i desestructuració familiar) Serveis Socials no té intenció de parlar, només del tema d'absentisme. L'absentisme és el símptoma de tota una problemàtica - L'establiment d'un pla individualitzat amb la intervenció dels professionals que calgui (educadors, assistents socials, treballadores familiars, psicòlegs).

La potenciació de la inserció i integració dels joves en activitats formatives i de lleure (escoles taller, esplais).

La inclusió del tema d'absentisme en el grup de dones (de formació o assessorament, educació d'hàbits, pujar l'autoestima de les famílies) que funcionarà el curs vinent.

Des del districte s'apunta la possibilitat que un objector de consciència pugui dedicar part de la seva jornada al tractament de la prevenció de l'absentisme (i de la possible dedicació de la GU. Aquest darrer recurs és descartat després de fer les gestions oportunes. La directora d'escola parroquial té contacte amb joves del barri motivats i conscienciats en l'ajuda social que podrien demanar ocupar una plaça d'objecció de consciència al barri. S'acorda que ella mateixa farà la gestió de captació de personal de possibles objectors i des del districte es tramitarà l'assignació d'aquests a la zona. (cosa que no es va fer).

Es proposa que les funcions bàsiques de la comissió d'absentisme siguin les següents:

- Detecció, anàlisi i valoració de les causes que incideixen en l'absentisme dels centres
- Aportació de criteris d'implantació de les intervencions i seguiment dels circuits establerts.
- Recull de les dades, seguiment i avaluació de resultats.
- Estudi dels recursos i proposta d'assignació d'altres recursos.

Es proposa realitzar les reunions de la comissió trimestralment.

S'acorda per la propera reunió la elaboració del circuit pels casos d'absentisme.

En la reunió celebrada el 23 d'octubre de 1998, en la qual participen totes les persones convocades es fa una roda entre les representants de les escoles sobre la forma en que s'aborda al centre la detecció i el tractament de l'absentisme (via comissió social, comissió de convivència...) i sobre els casos aproximats d'absentistes de cada centre.

S'acorda, per fer més operativa la tasca de la comissió (que estava formada per: les 5 direccions de les escoles, la persona de compensatòria, la de l'EAP, la inspectora, 4 persones de serveis socials, i ella mateixa) per fer-la més efectiva s'acorda de crear una subcomissió que elabori el projecte d'absentisme de la Zona 4, tot establint el circuit, les mesures de prevenció, les formes d'intervenció i la detecció de recursos.

Per poder començar a treballar la subcomissió, cada centre escolar es compromet a reflexionar i aportar-hi la definició d'absentisme, i a recollir les dades d'absentisme del curs passat i d'aquest, en la plantilla que el responsable de compensatòria facilitarà. Així mateix es farà constar, per a cada cas, les causes que produeixen l'absentisme.

La subcomissió la formen dues persones d l'equip d'atenció primària de la zona, dues representants dels centres escolars (la directora del Ceip 20 i del IES 22) i la persona responsable de compensatòria.

La primera reunió de la subcomissió estava prevista pel dia 13 de novembre a les 12 hores a l'escola 20, es presentaria el projecte i s'aprovaria per la comissió.

En la primera reunió de la subcomissió ningú no portava els deures fets, no s'havien entès quins eren...i pensaven que era una comissió social més, faltien les graelles, les graelles s'han enviat a les escoles...en aquests moments estaven a l'espera de posar-se en contacte amb l'ICE per entomar el projecte i recuperar les graelles. Serveis Socials va dir que si ells havien de liderar i a les escoles no els interessava no volien forçar-ho més del conte, que havia de ser una cosa en que tothom estigués implicat.

La TED m'explica que "Ara en el districte s'ajunten tres projectes, un d'ells impulsat des de serveis socials sobre la possible mediació al barri entre família - escola en el cas dels gitanos. Hi haurà una persona dedicada a ell, des del juliol fins el desembre del 2000 que portarà a terme aquest programa de mediació i que podria liderar el projecte, perquè al projecte d'absentisme li cal un lideratge, serveis socials no el vol liderar pel davant de les escoles.

De les tres escoles objecte d'estudi (les dues privades concertades no tenen absentisme, segons diuen), de les tres escoles públiques que hi ha el Ceip 20 te detectats 15 casos:

P3: 3 casos
P5: 1 cas
1er: 3 casos
2on: 1 cas
3er: 4 casos
4rt: 2 casos
5è: 1 cas
6è: 0 casos

El IES 22 va dir que tenia 11 casos.

El Ceip 20i era una escola satisfeta del seu projecte pedagògic i amb gran "prestigi" i els hi va caure tot el seu prestigi, segons ells, amb la vinguda dels gitanos, com tota escola de barri marginal el nivell pedagògic és més baix. L'equip docent no volia pensar que per ser una escola de barri marginal haguessin de renunciar a un nivell, però jo crec que ara han assumit la realitat que tenen al davant. Han

marxat les persones que més mal feien a l'escola, que eren la direcció, la cap d'estudis i la secretària, queden alguns puntals que no es que facin massa festa a l'escola, però l'equip directiu va marxar. I ara es percep una altra sensibilitat respecte de la problemàtica. L'equip ara està molt més distendit, han aconseguit convèncer als pares de demanar ser un CAEP que els pares no volien perquè els hi semblava que això era una marca encara més forta... s'ha aconseguit formar un consell escolar amb participació de pares...

El IES 22 costa de tirar endavant. Ara bé des de delegació sembla que tenen interès en que la cosa funcioni i han enviat a tres mestres joves que tenen ganes de tirar la cosa endavant i saben ficar-se als nens a la butxaca i bé, ara funciona molt millor que fa cinc anys, Intenten compensar totes les dificultats que tenen de recursos amb molta imaginació, per exemple varen fer un cap de setmana d'estada a l'escola, varen organitzar unes colònies a la mateixa escola, per paliar la manca dades recursos de les famílies. Des de l'IMEB tenen alguna beca per activitats pedagògiques i s'apunten a totes les activitats pedagògiques del districte de cost zero, també responen molt més a les activitats pedagògiques del districte. L'entrevistada atribueix aquesta actitud al canvi en l'equip docent. Aquest IES és una extensió de l'IES Doctor P. (que oferia batxillerat), però el IES 22 només ofereix ESO.

El CEIP 21r és una escola que no té absentisme. Algú l'ha criticada de massa protectora amb les famílies, que si tracten als nens com si fossin de la família, que si la directora pot anar a veure algun nen malalt a casa i assumeix tasques de la funció tutorial, que si se'n van de colònies l poden rentar els calçotets als nens perquè sinó no tenen de nets per començar el dia... i hi ha gent que ha criticat aquestes actituds però el cert és que no tenen absentisme. Coneixen mot als nens i a les famílies, i si el preu que han pagat és protegir-los massa doncs, mala sort, però és una escola que fa goig el tracte que tenen amb els xavals i entre el claustre. a més tenen molts projectes pedagògics, i la basant positiva de tenir molt pocs nens i estiren a cadascú segons les seves possibilitats: desdoblen grups, fan projectes, tenen un projecte de racons que fan conjuntament amb l'ICE i busquen recursos d'allà on poden, s'apunten a totes les subvencions...Són molt més innovadors que les altres dues, amb un claustre amb molta més ambició pedagògica i són molt més optimistes amb el que tenen a les mans. Es una escola molt maca a més, físicament, feta pel Bohigues. Les tres escoles són d'una sola línia, venen d'escoles de dues línies. l'IES te alguna aula desdoblada, però tots dos CEIP'S són d'una sola línia.

En l'IES 22 la direcció és família de la Màxima responsable de Delegació i no és que tingui llicència per ser família però va trigar molts anys a constituir el Consell Escolar, finalment el va constituir el curs passat. El tema per exemple de l'absentisme varen comentar a l'inspectora, i l'inspectora els hi va portar la contrària que com de 14 a 16 l'any no era obligatori ells, l'any passat controlaven l'absentisme fins els 14. (Aquest any l'ESO està fins a tercer). Ells han anat controlant en la mesura que la LOGSE ha anat avançant. Ells varen obrir ESO anticipadament, van començar amb tercer, oferint sortida als que acabaven el 8è d'EGB, després varen oferir quart i després primer i ara ofereixen tot. Els primers anys com tercer i quart no eren obligatòries no controlaven. La inspectora va considerar que si l'escola ha decidit implantar anticipadament la ESO han de controlar anticipadament l'absentisme. Jo crec que a l'IES encara cal fer molta feina. Pel que fa a l'absentisme a l'IES val a dir que als casos d'absentisme per causes familiars, de primària, s'afegeix els

casos d'absentisme relacionat amb vivències negatives dels adolescents a les escoles i també l'absentisme de les nenes gitanes, que deixen l'escola pràcticament des del moment de la primera regla. Això es vol treballar amb el projecte de mediació que s'està impulsant des de serveis socials. Al Bon pastor ha sorgit un moviment alternatiu de l'AAVV en contra del moviment gitano, tot i que no descaradament...(interrupció).

I pel que fa al trànsit de primària a secundària?

(TED) El districte té Comissió de matriculació, que funciona com en els altres districtes, quan no es reuneix en els altres districtes aquí tampoc, com l'any passat, que es va fer una reunió acabat el procés, se'ns va informar però no vàrem participar en res. Aquest any hi ha hagut tres reunions i el que si hi ha des del any passat és una aproximació entre els dos centres per passar els expedients, passar els nens de primària al IES. No et ser dir exactament quants passen (ho podria mirar) però el que si et se dir és que no només es diu quin és el centre adscrit de primària sinó que a més a més es fa l'acompanyament dels nens. Això també es nou de l'any passat perquè fins ara era dos claustres que estan a més a més al mateix carrer però que no tenien res a veure i des de l'any passat fan reunions de coordinació periòdiques. Es reuneixen a iniciativa de la directora de l'escola 20. La comissió està formada per: inspectora una persona de l'EAP, dos directors, un d'escola pública i un de la privada, per dos pares a proposta del consell escolar del districte i per la tècnica d'educació. El que s'ha fet es derivar tots els casos que estan per col·locar, és adir, la gent que no ha entrat ni en la primera ni en la segona ni en la tercera opció, col·locar-los a la pública perquè això era una decisió de la comissió central de Barcelona i això ens semblava bé fer-ho. Em derivat molta gent, el host, la màquina quan ja no té assignacions possibles el que fa és al "tuntun" deriva a una escola i nosaltres em intentat derivar a l'escola més propera i sobretot a la pública. Per criteri de la comissió de ciutat, a primària no ho teníem tant cal però a secundària sí. A primària teníem clar que si demanen només concertada no els podíem derivar a la pública, i la persona que demanava concertada i pública en primera i segona opció els enviàvem a la pública. El criteri és per intentar omplir l'escola pública (no es pot evitar o no concentració en tant no es diu si són persones conflictives o no). No són casos de matriculacions fora de termini. En el cas de secundari el criteri va ser diferent. La gent que hagi demanat una concertada també la podem demanar a la pública. La comissió de districte és sobirana per canviar el criteri. No te visió de l'evolució de l'absentisme. Fa anys quan parlava amb l'escola, quan era representant municipal no hi havia absentisme i no se'n parlava. Te la impressió que al Ceip 20 cada cop s'intenta controlar més, hi ha més sensibilitat de les escoles. De l'IES te els seus dubtes. Han intentat fer ESO i no se'n han sortit, en aquests moments estan intentant fer una escola taller, d'aquestes que són remunerades pels alumnes, fins el mes de desembre. Suposo que no deixaran desprotegit un barri sense institut però tampoc veig que es tingui la voluntat de donar-li una continuïtat a la secundària, perquè fer cursos de garantia social és molt fàcil, fa molts anys que els demanen i no funcionen. O sigui que intenció de que creixi com a institut tampoc li veig, ara no és res del que era, és una escola molt més participativa i molt més oberta al barri del que era als seus inicis.

Vols afegir alguna altra cosa?

No, això és tot, crec

Doncs moltes gràcies